

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas attiecināmo izmaksu noteikšanai 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu ieviešanas vadības nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 25.08.2022.	Lappuses: 29

Nr.1.2.

**VADLĪNIJAS ATTIECINĀMO IZMAKSU NOTEIKŠANAI
EIROPAS SAVIENĪBAS KOHĒZIJAS POLITIKAS
PROGRAMMAS 2021.-2027.GADA PLĀNOŠANAS PERIODĀ**

Satura rādītājs

IZMANTOTO SAĪSINĀJUMU SARAKSTS.....	3
I IEVADS.....	4
II PROJEKTA IZMAKSU VEIDI.....	4
III TIEŠĀS ATTIECINĀMĀS IZMAKSAS.....	5
7. Personāla izmaksas.....	5
8. Uzņēmuma (pakalpojuma) līguma izmaksas.....	10
9. Darba vietas aprīkojuma izmaksas.....	11
10. Projekta iesnieguma pamatojošās dokumentācijas sagatavošanas, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas.....	12
11. Amortizācijas un uzturēšanas izmaksas.....	13
12. Neparedzētie izdevumi.....	13
13. Rezerves izmaksas transporta un infrastruktūras nozares projektos.....	14
14. Nomas izmaksas.....	15
15. Nekustamā īpašuma un zemes iegādes (tai skaitā iekārtas un aprīkojuma) izmaksas.....	15
16. Transportlīdzekļu iegādes izmaksas.....	15
17. Apdrošināšanas izmaksas.....	16
18. Būvobjekta sagatavošanas un teritorijas labiekārtošanas izmaksas.....	17
19. Pievienotās vērtības nodoklis.....	17
20. Informatīvo un publicitātes pasākumu izmaksas.....	18
21. Ieķīlāšana.....	18
22. Finanšu instrumentos veiktās izmaksas.....	18
IV Daļlaika izmaksu attiecināšanas principi ES fondu projektos.....	20
V Horizontāli jautājumi.....	22
Pielikums Nr.1.....	26
Pielikums Nr.2.....	28

IZMANTOTO SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

Saīsinājums/ abreviatūra	Skaidrojums / atšifrējums
AI	Atbildīgā iestāde
Darbinieks	Vadlīnijās lietots kā projekta vadības vai īstenošanas personāla darbinieks, ar kuru noslēgts darba līgums vai papildvienošanās pie darba līguma, izdots rīkojums par iecelšanu amatā vai rīkojums par darba procentuālu sadalījumu starp pamatdarbu un darbu projektā
DLU	Darba laika uzskaite
EK	Eiropas Komisija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ES fondi	Eiropas Savienības struktūrfondi un Kohēzijas fonds
ESF+	Eiropas Sociālais fonds Plus
Īpašais fonds	Vadlīnijās lietots kā fonds, ar kura starpniecību vadošā iestāde vai līdzdalības fonds nodrošina finanšu produktu gala saņēmējiem.
Kapitāla ieguldījums	Vadlīnijās lietots kā kapitāla sniegšana uzņēmumam, ko tieši vai netieši iegulda, pretī iegūstot pilnīgas vai daļējas īpašumtiesības minētajā uzņēmumā.
KF	Kohēzijas fonds
Kvazikapitāla ieguldījums	Vadlīnijās lietots kā finansējuma veids, kas klasificējams starp pašu kapitālu un parādsaistībām, jo tam ir augstāks risks nekā prioritāram parādam, bet zemāks risks nekā pamata pašu kapitālam
Līdzdalības fonds	Vadlīnijās lietots kā fonds, kas izveidots vadošās iestādes vadībā saskaņā ar vienu vai vairākām programmām nolūkā īstenot vienu vai vairākus īpašos fondus
MK	Ministru kabinets
MP	Maksājumu pieprasījums
Multiplikatora koeficients	Vadlīnijās lietots kā garantijas instrumentu kontekstā attiecība, kas noteikta, pamatojoties uz piesardzīgu ex-ante risku novērtējumu attiecībā uz katru piedāvājamo garantijas produktu starp pamatā esošo izmaksāto jauno aizdevumu, kapitāla ieguldījumu, vai kvazikapitāla ieguldījumu vērtību un programmas ieguldījuma summu, kas rezervēta garantijas līgumiem nolūkā segt paredzamos un neparedzamos zaudējumus no šiem jaunajiem aizdevumiem, kapitāla vai kvazikapitāla ieguldījumiem.
Programma	Eiropas Savienības kohēzijas politikas programma 2021.–2027.gadam
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis
SI	Sadarbības iestāde (Centrālā finanšu un līgumu aģentūra)
TP	Tehniskā palīdzība
TPF	Taisnīgas pārkārtošanās fonds

I IEVADS

1. Vadlīniju mērķis ir skaidrot attiecināmo izmaksu veidus un attiecināmības pamatprincipus, kas var tikt iekļauti ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas perioda projektos, kā arī nodrošināt vienotu pieeju, plānojot attiecināmo izmaksu pozīcijas MK noteikumos par attiecīgo SAM īstenošanu. Katra ES fonda SAM attiecināmās izmaksas nosaka attiecīgā AI atbilstoši šajās vadlīnijās noteiktajiem izmaksu veidiem. Vadlīnijās noteiktais ir jāievēro gan projekta plānošanas, gan īstenošanas posmā, tai skaitā, veicot projekta grozījumus. Vienlaikus gadījumos, ja Atvērēšanas fonda investīcijas ar tiem pašiem ieviešanas nosacījumiem ir plānots turpināt finansēt arī ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas perioda ietvaros, tad AI jāņem vērā šajās vadlīnijas noteiktie principi.
2. Vadlīnijas izstrādātas, pamatojoties uz šo vadlīniju pielikuma Nr.1 minētajiem normatīvajiem aktiem, un papildinātas, balstoties uz iepriekšējo pieredzi, auditu rezultātiem un ieteikumiem, kā arī labas finanšu vadības principiem¹.
3. Šajās vadlīnijās paskaidroti vairāku izmaksu veidu attiecināmības nosacījumi, taču tas neizslēdz iespēju MK noteikumos par SAM īstenošanu paredzēt citas attiecināmās izmaksas saskaņā ar ES un Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām.
4. AI SAM, ES fondu projektu plānošanas, īstenošanas posmā, tai skaitā, veicot grozījumus SAM īstenošanas kārtībā vai ES fonda projektā, neplāno neattiecināmās izmaksas².
5. Izdevumu attiecināmība ir piemērojama laikposmā no 2021.gada 1.janvāra līdz 2029.gada 31.decembrim³.

II PROJEKTA IZMAKSU VEIDI

6. ES fondu līdzfinansētajos projektos pastāv šādi izmaksu veidi:
 - 6.1. tiešās attiecināmās izmaksas;
 - 6.2. netiešās attiecināmās izmaksas⁴ (projekta attiecināmās izmaksas, kas nav tieši saistītas ar projekta mērķu sasniegšanu, bet atbalsta un nodrošina atbilstošus apstākļus projekta veicamo darbību realizācijai un projekta rezultātu sasniegšanai. Tās ir, piemēram, finansējuma saņēmēja/gala saņēmēja un/vai gala labuma guvēja projekta vadības un projekta īstenošanas personāla administratīvās izmaksas, kas paredzētas iestādes ikdienas darbības nodrošināšanai– izmaksas, kuras nepieciešamas, lai organizācija varētu darboties un kuras nav tieši saistītas ar projekta īstenošanu, piemēram, telpu īre un iekārtu izmantošanas izmaksas, kancelejas preces, komunālo un sakaru pakalpojumu izmaksas, iestādes vadības un atbalsta struktūrvienību izmaksas⁵).

¹ Vadlīnijās noteiktie izdevumu attiecināmības principi piemērojami tiktāl, cik to pieļauj MK noteikumi par attiecīgā SAM īstenošanu un atbilst Programmā noteiktajām atbalstāmajām darbībām.

² Īpaši pamatotos gadījumos ar atsevišķu MK lēmumu var lemt par neattiecināmajām izmaksām.

³ Saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 63.panta 2.punktu.

⁴ Tās var tikt plānotas vienkāršoto izmaksu veidā saskaņā ar Vadlīnijām par vienkāršoto izmaksu izmantošanas iespējām un to piemērošanu ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gada plānošanas perioda ietvaros.

⁵ Šo izmaksu principi detalizēti ir aprakstīti Vadlīnijās par vienkāršoto izmaksu izmantošanas iespējām un to piemērošanu ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gada plānošanas perioda ietvaros.

III TIEŠĀS ATTIECINĀMĀS IZMAKSAS

Tiešās attiecināmās izmaksas ir projekta īstenošanas izmaksas, kas tieši saistītas ar projekta mērķa sasniegšanu un horizontālo principu nodrošināšanu⁶. Tiešās attiecināmās izmaksas projekta iesniegumā plāno, pamatojoties uz MK noteikumos par SAM īstenošanu definētajām projekta tiešajām attiecināmajām izmaksām.

7. Personāla izmaksas

7.1. **Tiešās attiecināmās personāla izmaksas** ir projekta vadības un īstenošanas personāla atlīdzības izmaksas, kas rodas:

7.1.1. noslēdzot darba līgumu starp darba devēju un darbinieku vai iecelot pretendentu ierēdņa amatā ar rīkojumu. Tās ietver šo vadlīniju 7.15.1., 7.15.2.1. un 7.15.3.apakšpunktos norādītās izmaksas, un no šīm izmaksām tiek rēķināta netiešo izmaksu vienotā likme saskaņā ar Vadlīnijās par vienkāršoto izmaksu izmantošanas iespējām un to piemērošanu ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gada plānošanas perioda ietvaros iekļautajām norādēm.

7.1.2. noslēdzot uzņēmuma līgumu par konkrēta uzdevuma veikšanu⁷.

7.2. Kopīgo noteikumu regulas 55.panta 1. punktā noteikts, ka tiešās attiecināmās personāla izmaksas var aprēķināt kā vienotu likmi (bez metodikas izstrādes) par darbību līdz 20 % no pārējām tiešajām attiecināmajām izmaksām, kas neaptver minētās darbības personāla izmaksas, ar noteikumu, ka darbības tiešās attiecināmās izmaksas neietver publiskus būvdarbu līgumus vai piegādes vai pakalpojumu līgumus, kuru vērtība pārsniedz Direktīvas 2014/24/ES 4. pantā un Eiropas parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/25 15.pantā noteiktās robežvērtības⁸.

7.3. Projekta tiešajās attiecināmajās personāla izmaksās var iekļaut to darbinieku atlīdzības izmaksas (kas minētas šo vadlīniju 7.15.1., 7.15.2.1. un 7.15.3.apakšpunktos), kuri noteiktā laika posmā (vismaz viens mēnesis) ne mazāk kā 30% no normālā darba laika⁹ katrā mēnesī veic pienākumus, kas saistīti ar projektu, un tas ir pamatots ar atbilstošiem izmaksas pamatojošiem dokumentiem, piemēram, DLU tabula. Tāpat uz projekta tiešajām personāla izmaksām var attiecināt normālo (normālo saīsināto) vai nepilnu darba laiku strādājošo darbinieku, kuri uz darba līguma vai rīkojuma pamata strādā tikai projektā, atlīdzības izmaksas.

7.4. Projekta vadības personāla atlīdzība ir daļa no tiešajām attiecināmajām personāla izmaksām. Tā ir projekta vadības personāla atlīdzība par projekta ietvaros veicamo darbību plānošanu, koordinēšanu un kontroli, tai skaitā arī izmaksas par projekta dokumentācijas nodrošināšanu atbilstoši ES un nacionāla līmeņa tiesību aktos noteiktajām prasībām, projekta iepirkumu organizēšanas un kontroles veikšanas izmaksas. Visbiežāk projektu vadībā tiek iesaistīts projektu vadītājs, projektu vadītāja asistents, iepirkuma speciālists, grāmatvedis, finansists/ekonomists un dažos gadījumos arī būveksperts. Ja šie cilvēki noteiktā laika posmā (ne mazāk kā viens mēnesis) vismaz 30% no normālā darba laika katrā mēnesī strādā ar projektu, un daļlaika izmaksu attiecināšanas principa piemērošanas gadījumā tas ir uzrādīts

⁶ Izmaksas saskaņā ar MK noteikumiem "Kārtība, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.–2027.gada plānošanas periodā".

⁷ Attiecināšanas nosacījumi ir skatāmi šo vadlīniju 8.sadaļā "Uzņēmuma (pakalpojuma) līguma izmaksas".

⁸ Lūdzam ņemt vērā vadošās iestādes Vadlīnijās par vienkāršoto izmaksu izmantošanas iespējām un to piemērošanu ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gada plānošanas perioda ietvaros ietvertos nosacījumus.

⁹ Nosacījums par 30% daļlaika noslodzi neattiecas, ja tiek izmantotas vienkāršoto izmaksu iespējas.

DLU tabulā vai DLU sistēmā¹⁰, atlīdzība ir uzskatāma par projekta vadības izmaksu sastāvdaļu, kas ir tiešās attiecināmās personāla izmaksas.

N.B.! Nosacījums “vismaz 30% no normālā darba laika strādā ar projektu” attiecas uz daļlaika izmaksu attiecināšanas principu. Ja projektā tiek strādāts normālais vai nepilns darba laiks, tas nozīmē, ka 100% no darba laika tiek veltīts darbam ar projektu neatkarīgi no nepilna darba laika (arī strādājot 20% darba laiku tiek veikts 100% darbs ar projektu).

- 7.5. Apmaksai no ES fondu līdzekļiem var būt attiecināmi tikai tādi ar darbinieka atlīdzību saistīti izdevumi, kas tieši izriet no ārējo normatīvo aktu prasībām, ietverot obligātu pienākumu darba devējam un nepārprotamas tiesības darbiniekiem. Papildus, ja ārējie normatīvie akti šādu iespēju paredz (pretstatā atlīdzības veidiem, kas vispār nav paredzēti ārējos normatīvajos aktos) un ja tiek ievēroti vienlīdzības un proporcionālītātes principi, attiecināmi var būt tādi izdevumi, kurus darba devējs pēc savas iniciatīvas ir paredzējis papildu obligātajiem ārējos normatīvajos aktos noteiktajiem pienākumiem, kas skaidri noteikti darba līgumā, koplīgumā vai iekšējos normatīvajos aktos, tai skaitā iekšējos darba kārtības noteikumus, vai ar atsevišķu iestādes rīkojumu.
- 7.6. Nosakot atlīdzības izmaksas, jāievēro vienlīdzīgi nosacījumi gan attiecībā uz ES fondu projektā nodarbinātajiem, gan citiem attiecīgās iestādes darbiniekiem, kuru atlīdzība netiek segta no ES fondu līdzekļiem.¹¹
- 7.7. Projekta īstenošanā iesaistītā personāla atlīdzības izmaksas ir attiecināmas par laika periodu, kad darbinieks ir iesaistīts projekta darbību īstenošanā atbilstoši MK noteikumos par SAM īstenošanu noteiktajam.
- 7.8. Projekta vadības un īstenošanas personālu var piesaistīt uz normālo (normālo saīsināto) darba laiku vai nepilnu darba laiku¹², kā arī var piemērot daļlaika izmaksu attiecināšanas principu¹³.
- 7.9. Darbinieku darba laiku var organizēt arī kā summēto darba laiku, un šādā gadījumā ir piemērojami tie paši izmaksu attiecināšanas nosacījumi, kas normālā vai nepilna darba laika gadījumā atbilstoši attiecīgajam darba laikam.
- 7.10. Darbinieku aizvietošanas gadījumā piemaksa par prombūtnē esoša darbinieka (vai vakanta amata) pienākumu pildīšanu nosakāma atbilstoši iestādes iekšējās atlīdzības politikai, kā arī, ņemot vērā šo vadlīniju 2.pielikumā iekļautajā aizvietošanas piemaksu attiecināmības shēmā norādītos principus.
- 7.11. Projektā var paredzēt līdzekļus atvaļinājuma samaksai proporcionāli nostrādātajam laikam konkrētajā projektā¹⁴.
- 7.12. Ja projekta darbību īstenošanā ir iesaistītas fiziskas personas, kas Zinātniskās darbības likuma izpratnē ir zinātniskajās institūcijās nodarbināti zinātnieki, Izglītības likuma izpratnē ir pedagogi vai Augstskolu likuma izpratnē ir attiecīgās augstskolas akadēmiskajos amatos ievēlētie darbinieki, tiem saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteikto ir

¹⁰ Saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 55.panta 5.punktu personāla izmaksas, kas saistītas ar darbiniekiem, kuri strādā nepilnu darba laiku, var aprēķināt kā fiksētu procentuālo daļu no bruto kopējām darbaspēka izmaksām atbilstoši fiksētam darba laika procentuālajam apjomam mēnesī, bez pienākuma izveidot atsevišķu DLU sistēmu. Konkrētais procents jeb summa tiek fiksēta darba līgumā vai lēmumā par darbinieka iecelšanu amatā.

¹¹ Vienlīdzīgi nosacījumi nozīmē, ka ES fondu projektā nodarbinātajiem darbiniekiem, kuru atlīdzība tiek segta no ES fondu līdzekļiem, netiek noteikti ne labvēlīgāki, ne nelabvēlīgāki nosacījumi nekā pārējiem darbiniekiem.

¹² Saskaņā ar Darba likuma nepilns darba laiks ir darba laiks, kas īsāks par normālo dienas vai nedēļas darba laiku atbilstoši Darba likuma 131.pantam, respektīvi – īsāks par 8 stundām dienā vai 40 stundām nedēļā. Uz darbinieku, kas nodarbināts nepilnu darba laiku, attiecināmi tādi paši noteikumi kā uz darbinieku, kas nodarbināts normālo darba laiku.

¹³ Darbinieks normālā vai nepilna darba laika ietvaros vienā institūcijā veic pienākumus, kas ir saistīti ne tikai ar ES fondiem, bet arī ar konkrētās institūcijas nozares pamatdarbību vai citu finanšu instrumentu administrēšanu (daļu no darba laika/konkrētu proporciju darba veic saistībā ar ES fondu jautājumiem un daļu no darba laika strādā ar nozares pamatdarbības vai citu ārvalstu finanšu palīdzības jautājumiem), piemērojot atlīdzības izmaksu no dažādiem finansējuma avotiem.

¹⁴ Piemēram, lai aprēķinātu atvaļinājuma naudu darbiniekam, kurš bijis iesaistīts projektā pēdējos četrus mēnešus, taču atvaļinājumu izņem par iepriekšējā gada periodu, vispirms izrēķina kopējās atvaļinājuma naudas izmaksas, ņemot vērā pēdējā pusgada vidējo izpeļņu, neatkarīgi no kādiem finansējuma avotiem izmaksas veiktas, un pēc tam no šīs kopējās summas proporcionāli izdala no ES fondiem attiecināmās izmaksas atbilstoši projektā nostrādātajam laikam.

tiesības uz astoņu nedēļu apmaksātu atvaļinājumu, ko no projekta līdzekļiem attiecina proporcionāli nostrādātajam laikam projektā.

- 7.13. Atvaļinājuma pabalstu attiecina proporcionāli darbinieka darba laikam (normālajam, nepilnajam vai uz konkrēto projektu attiecināmajai daļlaika izmaksu proporcijai) projektā attiecīgajā kalendārajā gadā, un atvaļinājuma pabalsta izmaksas gadījumā netiek ņemts vērā projektā nostrādātais periods¹⁵. Daļlaika izmaksu attiecināšanas principa gadījumā atvaļinājuma pabalsta attiecināšanas proporcija tiek noteikta, ņemot vērā iepriekšējā mēnesī nostrādāto (aktuālo) daļlaika proporciju.
- 7.14. Atlīdzības izmaksām ir jābūt pamatotām, noteiktām atbilstoši ekonomiskuma un efektivitātes principam, to apmēram jābūt atbilstošam projekta iesniedzēja/īstenotāja iestādē esošajā atlīdzības sistēmā noteiktajam par līdzvērtīga darba veikšanu vai atbilstošām vidējai darba samaksai pēc Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes datiem par līdzvērtīgu darbu attiecīgajā nozarē projektu iesniegumu iesniegšanas beigu datumā, tai skaitā jāievēro MK noteikumos par SAM īstenošanu noteiktie ierobežojumi atlīdzības izmaksām, ja tādi ir noteikti. Vienlaikus atlīdzības izmaksas projektā plāno tādā apmērā, lai projekta īstenošanas laikā (jo īpaši ilgtermiņa projektos) segtu iespējamās izmaiņas vidējā darba samaksā un inflāciju.

7.15. **Tiešās attiecināmās atlīdzības izmaksas veido:**

7.15.1. darba samaksa, kas ietver:

- 7.15.1.1. mēnešalgu (darba algu);
- 7.15.1.2. piemaksas;
- 7.15.1.3. prēmijas;
- 7.15.1.4. naudas balvas;

7.15.2. sociālās garantijas, kas ietver:

- 7.15.2.1. pabalstus;
- 7.15.2.2. kompensācijas;
- 7.15.2.3. apdrošināšanu;

7.15.3. atvaļinājuma izmaksas.

- 7.16. Valsts budžeta iestāžu un pašvaldību¹⁶ darbiniekiem tiešās attiecināmās atlīdzības izmaksas ir darba tiesisko, civildienesta attiecību un atlīdzību regulējošajos vai speciālo dienestu¹⁷ regulējošajos normatīvajos aktos noteiktās izmaksas, tai skaitā darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no apliekamajām attiecināmajām izmaksām, ja par darbu projektā ir noslēgts darba līgums, papildvienošanās pie darba līguma, izdots rīkojums par ierēdņa iecelšanu amatā vai rīkojums par darba procentuālu sadalījumu starp pamatdarbu un darbu pie konkrētā projekta. Ir attiecināmas visas tās atlīdzības izmaksas (mēnešalga, piemaksas (izņemot virsstundas), prēmijas, pabalsti, naudas balvas, kompensācijas, tai skaitā mācību maksas kompensācijas un veselības apdrošināšana proporcionāli projektā nostrādātajam laika periodam), kas ir noteiktas Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā.

- 7.17. Privāto uzņēmumu darbiniekiem attiecināmās izmaksas ir darba alga un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, tai skaitā citas normatīvajos aktos noteiktās izmaksas.

¹⁵ Piemēram, ja darbinieks ir uzsācis darbu projektā kalendārā gada februārī un strādā pēc daļlaika izmaksu attiecināmības principa darba laiku (50% no normālā darba laika), darbiniekam, ejot ikgadējā apmaksātā atvaļinājumā tā paša gada augustā, tiek izmaksāts atvaļinājuma pabalsts saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto, no kura 50% tiek attiecināti no ES fondu finansējuma.

¹⁶ T.sk. valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrību.

¹⁷ Attiecībā uz amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm.

- 7.18. Darbiniekiem ir jāievēro Darba likumā un citos darba tiesisko attiecību regulējošajos normatīvajos aktos iekļautās normas. Atlīdzību projektā plāno, ņemot vērā projekta perioda ilgumu, uz kuru plānots/nepieciešams piesaistīt personālu.
- 7.19. Izdevumi par **ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu** ir attiecināmi saskaņā ar Darba likuma 149.panta pirmo daļu, kas nosaka ikviena darbinieka tiesības uz ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu. Minētā panta piektā daļa nosaka, ka ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu ir aizliegts atlīdzināt naudā, izņemot gadījumos, kad darba tiesiskās attiecības ir izbeigtas un darbinieks ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu nav izmantojis. Gadījumos, kad darbinieks pie tā paša darba devēja turpina darba tiesiskās attiecības, veicot cita amata/darba pienākumus, nav piemērojama Darba likuma 149.panta piektā daļa. Tas nozīmē, ka darbiniekam šādā gadījumā ir tiesības izmantot ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma daļu arī par iepriekšējā amatā nostrādāto laiku. Šajā gadījumā vidējā izpeļņa ir aprēķināma atbilstoši Darba likuma un Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma regulējumam, un no ES fondu finansējuma attiecināmā daļa ir aprēķināma proporcionāli projektā nostrādātajam laikam (tai skaitā uz projektu attiecināmajai daļlaika izmaksu proporcijai).
- 7.20. Attiecībā uz ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma naudas izmaksu, ja darbinieks pirms tam ir veicis darba pienākumus saistībā ar ES fondu projektiem, bet pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanas ES fondu projektā turpinājis darba tiesiskās attiecības tajā pašā iestādē citā amatā, ir iespējami divi apmaksas varianti:
- 7.20.1. Ja ES fondu projekts turpinās, ikgadējo atvaļinājumu pēc darba līguma izbeigšanas projektā, pie tā paša darba devēja turpinot darbu citā amatā, var apmaksāt no projekta līdzekļiem proporcionāli projektā nostrādātajam laikam;
- 7.20.2. Ja ES fondu projekts ir noslēdzies, ikgadējo atvaļinājumu pēc darba līguma izbeigšanās projektā, pie tā paša darba devēja turpinot darbu citā amatā, ir jāapmaksā no iestādei atlīdzībai piešķirtajiem budžeta vai iestādes rīcībā esošiem līdzekļiem, aprēķinot vidējo izpeļņu par projektā nostrādāto laiku un par citā amatā nostrādāto laiku.
- 7.21. **Papildatvaļinājuma izdevumi**, kas rodas Darba likuma 151.panta pirmajā daļā noteiktajos gadījumos, kad darbiniekam obligāti ir jāpiešķir papildatvaļinājums, un otrajā daļā noteiktajam, ka darba koplīgumā vai darba līgumā darba devējs pēc savas iniciatīvas var noteikt arī citus gadījumus, kad darbiniekam piešķirams ikgadējais apmaksātais papildatvaļinājums un Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 42.pantam, kas nosaka, ka darbiniekam piešķir Darba likumā noteikto obligāti piešķiramo papildatvaļinājumu, papildus tam darbiniekam var piešķirt apmaksātu papildatvaļinājumu līdz 10 darba dienām. Uz minētā likuma pamata izdoto MK noteikumu Nr.565¹⁸ 103.punkts paredz darbinieku tiesības uz apmaksātu papildatvaļinājumu atbilstoši darbinieka darbības un tās rezultātu novērtējuma rezultātiem, līdz ar to atsevišķos gadījumos darba devējam ir obligāti jāpiešķir papildatvaļinājums, bet citos gadījumos papildatvaļinājuma noteikšanu var regulēt iekšējos normatīvajos aktos vai, piemēram, darba koplīgumā. Daudzas iestādes papildatvaļinājuma noteikšanu regulē darba kārtības noteikumos vai koplīgumā, līdztekus ārējos normatīvajos aktos noteiktajam obligāti piešķiramajam papildatvaļinājumam paredzot arī citus papildatvaļinājuma piešķiršanas gadījumus.
- 7.22. Piemērojot atsevišķus papildatvaļinājuma piešķiršanas nosacījumus, ir jāievēro vienlīdzības princips gan attiecībā uz ES fondu projektā nodarbinātajiem, gan citiem attiecīgās iestādes darbiniekiem, kuru atlīdzība netiek segta no ES fondu līdzekļiem. Proti, ņemot vērā attiecināmību no ES fondu līdzekļiem, ES fondu projektā nodarbinātajiem darbiniekiem, kuru

¹⁸ MK 2010.gada 21.jūnija noteikumi Nr. 565 „Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku sociālajām garantijām”.

atlīdzība tiek segta no ES fondu līdzekļiem, nedrīkst noteikt ne labvēlīgākus, ne nelabvēlīgākus nosacījumus nekā pārējiem darbiniekiem.

- 7.23. Piešķirot jebkāda veida atvaļinājumu (tai skaitā arī papildatvaļinājumu) darbiniekam, kura atlīdzība ES fondu līdzfinansēta projekta ietvaros tiek segta no ES fondu līdzekļiem, ir jāievēro proporcionālītātes princips. Proti, ES fonda projekta īstenošanā iesaistītā personāla atlīdzības izmaksas ir attiecināmas proporcionāli un tikai par laika periodu, kas ir nostrādāts projekta īstenošanā (tai skaitā ņem vērā aktuālo daļlaika izmaksu proporciju).
- 7.24. **Darba nespējas izdevumi** saskaņā ar likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu” 36.panta pirmo daļu, nosaka, ka darba devējam ir pienākums apmaksāt darbinieka darba nespējas A no slimības otrās līdz trešajai darba nespējas dienai – ne mazāk kā 75% apmērā, savukārt no ceturtās līdz devītajai darba nespējas dienai – ne mazāk kā 80% apmērā no darbinieka vidējās izpeļņas.
- 7.25. Darba devējam ir obligāts pienākums apmaksāt darba nespējas lapas saskaņā ar likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu” 36.panta pirmajā daļā norādīto. Darba devējs var noteikt citus (taču šajā gadījumā obligāti labvēlīgākus) nosacījumus darba nespējas lapu apmaksai. Ja labvēlīgāki nosacījumi ir atrunāti, piemēram, darba koplīgumā, darba līgumā vai iekšējos normatīvajos aktos, tai skaitā iekšējos darba kārtības noteikumos, atsevišķā iestādes rīkojumā, šādus izdevumus var uzskatīt par attiecināmiem izdevumiem ES fondu projektu ietvaros. Attiecībā uz darba nespējas izdevumu apmaksu ir jānodrošina vienlīdzīga attieksme pret visiem attiecīgās iestādes vai organizācijas darbiniekiem – arī tiem, kuri nav nodarbināti ES fondu projektā.
- 7.26. Veicot darbu projektā, jānodrošina DLU, ja tā iestādē ir noteikta kā obligātā prasība vai ja darbinieks ir iesaistīts projektā, piemērojot daļlaika izmaksu attiecināšanas principu. DLU norāda stundu skaitu un funkcijas, kas veiktas projekta īstenošanai¹⁹.
- 7.27. SI līgumos un vienošanās par projekta īstenošanu skaidri jānosaka nosacījumi par interešu konfliktu un tā novēršanas pasākumiem projekta ietvaros, piemēram, interešu konflikta definīciju, finansējuma saņēmēja pienākumu izvairīties no situācijām, kas rada vai varētu radīt interešu konfliktu. Lai izvairītos no neatbilstoši veikto izdevumu riska gadījumos, kad ES fondu finansējuma saņēmējs plāno noslēgt uzņēmuma līgumu ar esošo vai bijušo darbinieku vai amatpersonu, finansējuma saņēmējam ir nepieciešams attiecīgajai iepirkuma procedūrai nodrošināt pietiekamu publicitāti un piedāvājumu iesniegšanas termiņu, neatkarīgu un objektīvu iepirkuma komisijas izveidi. Attiecībā uz amatpersonām piemērojams likums „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”.
- 7.28. Ja projekta īstenošanas laikā tiek piešķirts papildu finansējums, tad projekta vadības un īstenošanas personāla atlīdzības izmaksu procentuālais apjoms (ja attiecināms) paliek nemainīgs, taču summa tiek precizēta atbilstoši jaunajai projekta attiecināmajai summai. Pieprasot papildu finansējumu, jāizvērtē, vai nepalielināsies arī projekta administrēšanas izmaksas, un nepieciešamības gadījumā no papildus pieprasītā finansējuma attiecīgais apjoms jāparedz projekta administrēšanai, pamatojot tā nepieciešamību. Ja attiecināmo izmaksu apmērs samazinās, tad attiecīgi tiek koriģēts arī projekta vadības un īstenošanas personāla (ja ir noteikts procentuālais ierobežojums) atlīdzības izmaksu apjoms, izņemot gadījumus, ja samazinājums radies neatbilstoši veikto izdevumu vai ietaupījuma rezultātā.
- 7.29. Projekta vadības personāla un projekta īstenošanas personāla izmaksām tiek piemērota personāla atlīdzības vienotā likme līdz 20%²⁰ vai izstrādājot vienas vienības izmaksu likmi personāla atalgojuma izmaksām saskaņā ar Vadlīnijām par vienkāršoto izmaksu izmantošanas

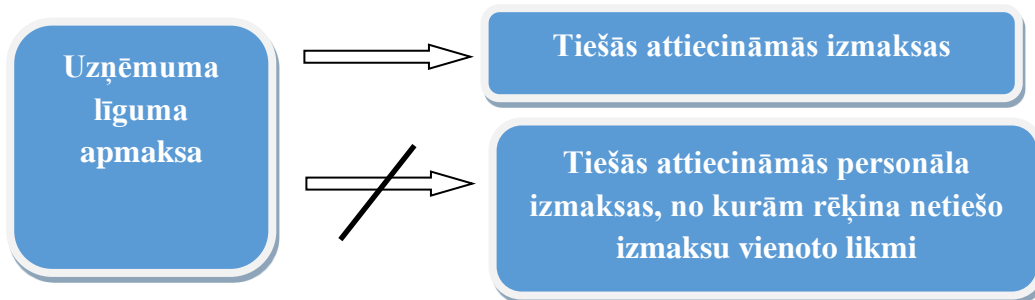
¹⁹ Ja iestādē nav jau izveidota DLU sistēma, DLU veic manuāli, norādot darba veikšanai patērēto laiku un funkcijas, kas šajā laikā veiktas.

²⁰ Saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 55.panta 1.punktu.

iespējām un to piemērošanu ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gada plānošanas perioda ietvaros ²¹.

8. Uzņēmuma (pakalpojuma) līguma izmaksas

- 8.1. Uzņēmuma (pakalpojuma) līguma apmaksā²² par konkrēta terminēta uzdevuma veikšanu/darba rezultāta sasniegšanu (projekta vadība, grāmatvedība u.tml.) ir iekļaujama tiešajās attiecināmajās izmaksās.
- 8.2. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no apliekamajām attiecināmajām izmaksām ir attiecināmas, ja to paredz MK noteikumi par SAM īstenošanu un ja izpildās viens no šiem nosacījumiem:
- 8.2.1. uzņēmuma līgums ir noslēgts ar fizisku personu kā izpildītāju, un tā nav reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā pašnodarbināta persona;
- 8.2.2. uzņēmuma līgums ir noslēgts ar ES fonda finansējuma saņēmēja darbinieku (reģistrētu Valsts ieņēmumu dienestā).
- 8.3. No pakalpojuma līguma izmaksām netiek aprēķināta netiešo izmaksu vienotā likme.

- 8.4. Gadījumos, kad tiek slēgti uzņēmuma (pakalpojuma) līgumi par projekta vadību, grāmatvedību vai tamlīdzīgu pakalpojumu sniegšanu, tehniskajā specifikācijā un līgumā jau sākotnēji jānorāda, vai uzņēmuma līguma ietvaros tiks apmaksāti nepieciešamie sakaru pakalpojumi, komandējuma izdevumi u.t.t., lai preventīvi izvairītos no neatbilstoši veikto izdevumu rašanās. Ja iepriekš minētās izmaksas nav norādītas tehniskajā specifikācijā un uzņēmuma līgumā un tās nav paredzētas apmaksāt uzņēmuma līguma ietvaros, šīs izmaksas netiek uzskatītas par attiecināmām izmaksām.
- 8.5. Uzņēmuma (pakalpojuma) līgumus slēdz, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības, tai skaitā publisko iepirkumu jomā. Jāņem vērā tas, ka Publisko iepirkumu likums ierobežo tādu piegādātāju piedalīšanos, kas ir bijuši iesaistīti kādā no iepriekšējiem attiecīgā iepirkuma projekta posmiem vai iepirkuma dokumentācijas sagatavošanā, ja šie apstākļi piegādātājam dod

²¹ Savukārt, ja projekta vadības personāla un projekta īstenošanas personāla izmaksām argumentētu apsvērumu dēļ (piemēram, komercdarbības atbalsta gadījumā) vienkāršoto izmaksu iespējas netiek izmantotas, MK noteikumu par SAM īstenošanu anotācijā norādot detalizētu pamatojumu, atlīdzība var tikt rēķināta pēc faktiskajām izmaksām. ERAF, KF, TPF līdzfinansētajiem projektiem tiek noteikts maksimālais ierobežojums **tiešajām projekta vadības personāla atlīdzības izmaksām** līdz fiksētajai summai: projektiem ar tiešajām attiecināmajām izmaksām virs 5 milj. EUR personāla izmaksu ES fondu daļas ierobežojums tiek noteikts kā fiksēta summa līdz 84 787 EUR kalendārajā gadā. Savukārt projektos, kuros tiešās attiecināmās izmaksas ir līdz 5 milj. EUR (ieskaitot), ierobežojums tiek aprēķināts pie minimālo izmaksu bāzes 34 422 EUR kalendārajā gadā, pieskaitot 0,64% no projekta tiešajām attiecināmajām izmaksām, neieskaitot tiešās projekta vadības personāla izmaksas, un summu reizinot ar projekta ilgumu gados. Ja projekts ilgst mazāk par gadu vai nepilnos kalendārajos gados, ierobežojums tiek aprēķināts proporcionāli projekta mēnešu skaitam.

²² Nosacījums attiecas uz gadījumiem, kad uz uzņēmuma līguma pamata tiek piesaistīti darbinieki, respektīvi, uzņēmuma līgums tiek slēgts, piemēram, ar projekta vadītāju vai grāmatvedi attiecīgi par projekta vadītāja vai grāmatveža pienākumu veikšanu. Ja projekta ietvaros uz uzņēmuma/pakalpojuma līguma pamata tiek piesaistīti dažāda veida eksperti un speciālisti (juridiskās konsultācijas, projekta iesniegumu vērtēšanas eksperti, mācību, semināru, konferenču lektori un moderatori, kā arī cita veida ekspertu, speciālistu pakalpojumi), ekspertu, speciālistu pakalpojumu izmaksas ir attiecināmas, ja nolīgtie eksperti, speciālisti nav iestādē strādājošie ierēdņi vai darbinieki.

priekšrocības šajā iepirkuma procedūrā, vai kas ir saistīti ar iepirkuma komisijas locekli, iepirkuma dokumentācijas sagatavotāju vai ekspertu vai arī pārstāv šo personu intereses. Papildus tam Publisko iepirkumu likums, MK 2017.gada 28.februāra noteikumi Nr.104²³, Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums un Iepirkumu uzraudzības biroja izstrādātās Iepirkumu vadlīnijas sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem regulē jautājumus par iepirkuma komisijas locekļu, iepirkuma dokumentācijas sagatavotāja un ekspertu saistību ar piegādātāju. Papildus jāņem vērā, ka projekta ieviešanai jāatbilst drošas finanšu pārvaldības principiem, kas noteikti Finanšu regulā²⁴.

- 8.6. Gadījumos, ja ar darbiniekiem tiek slēgti terminēti darba līgumi vai uzņēmuma līgumi, atlaišanas pabalsta izmaksas nav attiecināmas finansēšanai no ES fondu līdzekļiem. Ja projekta īstenošanas periods pārsniedz Darba likumā noteikto termiņu, uz kādu var slēgt terminētu darba līgumu, un ar darbinieku ir noslēgts darba līgums uz nenoteiktu laiku, atlaišanas pabalsta izmaksas ir attiecināmas par laika periodu, kas ir strādāts projekta īstenošanā. Lai noteiktu no ES fondiem attiecināmo izmaksu daļu, veicot atlaišanas pabalsta aprēķinu, tiek ņemts vērā projektā nostrādātais periods, pēc kura nosaka no projekta attiecināmo izmaksu apmēru²⁵ (tai skaitā ievērojot aktuālo daļlaika izmaksu proporciju), kā arī ņem vērā Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā un Darba likumā noteikto. Gadījumā, ja darbinieks pirms darba projektā ir bijis nodarbināts valsts pārvaldes iestādē/s un, ņemot vērā kopējo darba stāžu, atlaišanas pabalsta apmērs ir lielāks, nekā rēķinot pret projektā nostrādāto, pārējā pabalsta daļa no ES fondu finansējuma nav attiecināma. Atlaišanas pabalstu no ES fondu finansējuma attiecina tikai Darba likumā noteiktajā apmērā.

9. Darba vietas aprīkojuma izmaksas

- 9.1. Darba vietas aprīkojuma iegādes vai nomas²⁶ izmaksas projektos ir attiecināmas tikai jaunradītu darba vietu²⁷ aprīkošanai vai gadījumos, ja esošo darba vietu aprīkojums ir nolietojies un tiek norakstīts, var plānot kā tiešās attiecināmās izmaksas (kā faktiskās izmaksas²⁸) atbilstoši MK noteikumos par SAM īstenošanu noteiktajam.
- 9.2. Plānojot projektam nepieciešamo finansējumu, potenciālajam projekta iesniedzējam ir jāizvērtē, vai saimnieciski izdevīgāk ir darba vietas aprīkojumu pirkt vai nomāt. Šajā gadījumā jāievēro saimnieciskā izdevīguma princips.
- 9.3. Darba vietas aprīkojuma (biroja mēbeles un tehnika, datorprogrammas un licences, izņemot telpu nomu) iegādes vai nomas izmaksas, tai skaitā aprīkojuma uzturēšanas un remonta izmaksas, attiecināmas ne vairāk kā 3000 *euro* apmērā vienai darba vietai visā projekta īstenošanas laikā. Darba vietas aprīkojuma izmaksas, tai skaitā aprīkojuma uzturēšanas un remonta izmaksas var attiecināt gadījumos, kad tas ir paredzēts MK noteikumos par SAM īstenošanu.
- 9.4. Ja projekta vadības vai īstenošanas darbi tiek veikti, pamatojoties uz uzņēmuma (pakalpojuma) līgumu, darba vietas aprīkojuma izmaksas nav attiecināmas. Darba vietas aprīkojuma izmaksas var attiecināt tikai tādā gadījumā, ja sākotnējā iepirkuma par projekta vadību dokumentācijā

²³ Noteikumi par iepirkuma procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem.

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.

²⁵ Atlaišanas pabalsts attiecināms tādā apmērā, cik tas būtu izmaksājams par laika periodu, kas nostrādāts projektā. Piemēram, ja darbinieks projektā ir nostrādājis 3 gadus, bet iestādē – 11 gadus, tad uz projektu attiecināma izmaksu daļa par projektā nostrādāto laiku (konkrētajā piemērā – tādā apmērā, kāds tiktu izmaksāts par 3 gadu darba periodu, proti, vienas mēnešalgas apmērā).

²⁶ Ja MK noteikumos vai līgumā par projekta īstenošanu ir izmantots termins "īre", arī tas ir piemērojams.

²⁵ Jaunradīta darba vieta ir jauna štata vieta, kad tiek pieņemts darbinieks, kuru nepieciešams nodrošināt ar darba vietas aprīkojumu.

²⁸ Līdz brīdim, kad vadošā iestāde izstrādās horizontālo metodiku.

norādīts, ka pasūtītājs nodrošina darba vietas aprīkošanu, līdz ar to iepirkuma kopējā līgumcena ir noteikta zemāka. Šādā gadījumā finansējuma saņēmēja pienākums ir pamatot un pierādīt, ka ir ievērots saimnieciskā izdevīguma princips.

- 9.5. Darba vietas aprīkojuma izmaksas ir attiecināmas atbilstoši darba laikam projektā – darbiniekiem, kuri strādā normālo darba laiku, aprīkojuma izmaksas ir attiecināmas 100% apmērā, savukārt nepilna darba laika gadījumā – ņemot vērā attiecīgā darba laika proporciju²⁹.
- 9.6. Daļlaika izmaksu attiecināšanas principa piemērošanas gadījumā darba vietas aprīkojuma attiecināmās izmaksas nosakāmas proporcionāli darba laika projektā procentuālajam sadalījumam, ņemot vērā darbinieka rīkojumā noteikto darba laika proporciju vai atbilstoši iepriekšējā mēnesī faktiski nostrādātajam darba laikam³⁰ uz brīdi, kad darbinieks saņem darba vietas aprīkojumu lietošanā.

10. Projekta iesnieguma pamatojošās dokumentācijas sagatavošanas, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas

- 10.1. ERAF, KF un TPF finansēta projekta iesnieguma/īstenošanas pamatojošās dokumentācijas sagatavošanas izmaksas (piemēram, tehniski ekonomiskais pamatojums, plānošanas un arhitektūras uzdevums un citi) ir tiešās attiecināmās izmaksas, un tās ir attiecināmas tikai tad, ja projekta iesnieguma/īstenošanas pamatojošās dokumentācijas sagatavošana veikta, pamatojoties uz uzņēmuma (pakalpojuma) līgumu³¹, un izmaksas kā attiecināmas paredzētas MK noteikumos par SAM īstenošanu. Ja ESF+ finansēta projekta gadījumā nepieciešams veikt pētījumu vai sagatavot cita veida specifisku dokumentāciju, izdevumi šo dokumentu/pētījumu sagatavošanai ir attiecināmi, ja to nosaka MK noteikumi par SAM īstenošanu. Izmaksas par projekta iesnieguma informācijas sagatavošanu un aizpildīšanu Kohēzijas politikas vadības un informācijas sistēmā nav attiecināmas.
- 10.2. Projekta iesnieguma pamatojošās dokumentācijas sagatavošanas izmaksas, būvuzraudzības, autoruzraudzības, būvprojekta tehniskā projekta vai skiču projekta stadijā izmaksas, energosertifikācijas un energoaudita izmaksas kopā ir attiecināmas līdz 10%³² no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām, ja tas ir noteikts MK noteikumos par SAM īstenošanu (t.sk. veicot grozījumus).
- 10.3. Ja tiek konstatēts, ka pieejamais finansējums projektā nav pietiekams, lai segtu visus plānotos būvniecības darbus, var tikt pārplānotas projekta darbības, nepieciešamības gadījumā atsakoties no projekta daļas, taču joprojām izpildot projekta mērķi un sasniedzot uzraudzības rādītājus. Ja SI ir izvērtējusi konkrēto gadījumu un pārliecinājusies, ka situācija ir radusies kādu pamatotu faktoru ietekmē, tiek attiecināti sākotnējie projektēšanas izdevumi, saglabājot šo vadlīniju 10.2.apakšpunktā noteikto procentuālo ierobežojumu.

²⁹ Piemēram, nepilna darba laika (0,5) gadījumā no ES fondu līdzekļiem var attiecināt 50% no darba vietas aprīkojuma limita.

²⁸ Darba vietas aprīkojuma izmaksas var aprēķināt, vai nu proporcionāli attiecinot katra rēķina summu līdz konkrētajam limitam, vai attiecinot visus rēķinus līdz attiecīgajam limitam (piemēram, pie 50% daļlaika izmaksu attiecināšanas principa izmantošanas var attiecināt vienā no šiem diviem variantiem: (Dators + monitors + printeris + galds + krēsls) / 2 ≤ 1500 EUR un attiecīgi otra aprīkojuma puse tiek maksāta no kāda cita finansējuma vai Dators + monitors ≤ 1500 EUR un pārējās aprīkojuma izmaksas (printeris + galds + krēsls) tiek segtas no kāda cita finansējuma).

³¹ Izņemot gadījumos, ja pamatojošās dokumentācijas sagatavošanai ir nepieciešami dažādu iestāžu maksas pakalpojumu atzinumi (piemēram, Valsts vides dienesta tehniskie noteikumi), par kuriem tiek izrakstīti rēķini pakalpojuma apmaksai.

³² Atsevišķos, pamatotos gadījumos pieļaujams SAM MK noteikumos noteikt citu sliekšni jeb likmi, attiecīgajai AI pamatojot šādu nepieciešamību (t.sk. vienkāršoto izmaksu izmantošanas gadījumā). Šādā gadījumā MK noteikumu anotācijā skaidro izņēmuma nepieciešamību, kur ar datiem pierāda minētā sliekšņa jeb likmes palielinājumu, t.sk. attiecībā uz projekta mērķa sasniegšanu.

10.4. Situācijā, kad tiek veikta objekta pārprojektēšana³³, no ES fondu līdzekļiem finansē pārprojektēšanas vai sākotnējās projektēšanas izmaksas, izvairoties no dubultā finansējuma.

11. Amortizācijas un uzturēšanas³⁴ izmaksas

11.1. Saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 67.panta 2.punktu attiecināmi ir nekustamā īpašuma, iekārtu vai nemateriālo pamatlīdzekļu nolietošanās izdevumi (amortizācija), ja tiek izpildīti šādi nosacījumi:

11.1.1. to paredz MK noteikumi par SAM īstenošanu;

11.1.2. izdevumu summa ir pamatota ar apliecinātiem dokumentiem, ja izmaksas tiek atlīdzinātas Kopīgo noteikumu regulas 53.panta 1.punkta a)apakšpunktā³⁵ minētajā veidā;

11.1.3. izmaksas attiecināmas tikai par projekta īstenošanas periodu;

11.1.4. publiskas dotācijas nav ieguldītas lietotu iekārtu un aprīkojuma iegādē.

11.2. Attiecināmajos izdevumos iekļaujamie nekustamā īpašuma, iekārtu nolietojuma vai nemateriālo pamatlīdzekļu (piemēram, datora programmatūras) amortizācija aprēķināma par laika periodu, kurā tie izmantoti ES fonda projektā, bet ne agrāk kā no līguma/ vienošanās par projekta īstenošanu noslēgšanas datuma un ne ilgāk kā līdz dienai, kas noteikta līgumā/vienošanās par ES fonda projekta īstenošanu, līdz kurai projektam tiek sniegts ES fonda atbalsts.

11.3. Nekustamā īpašuma, iekārtu un nemateriālo pamatlīdzekļu amortizācijas aprēķini tiek veikti atbilstoši iestādē apstiprinātai kārtībai.

11.4. Uzturēšanas izmaksas (piemēram, remonta izmaksas, rezerves daļas, apkopes izmaksas pēc garantijas termiņa beigām) nav attiecināmas, izņemot gadījumus, kad tās ir paredzētas kā attiecināmās izmaksas MK noteikumos par SAM īstenošanu.

11.5. Amortizācijas un uzturēšanas izmaksas nav attiecināmas, ja pamatlīdzeklis iegādāts par valsts, pašvaldības vai citu ES līdzfinansētu projektu līdzekļiem, vai dāvināts.

12. Neparedzētie izdevumi

12.1. Neparedzēti izdevumi ir izdevumi papildu darbu vai pakalpojumu veikšanai, kas neparedzamu apstākļu dēļ ir kļuvuši nepieciešami, lai varētu nodrošināt par projekta īstenošanu noslēgtā

³³ Ar jēdzienu "pārprojektēšana" saprotams 19.08.2014. MK noteikumu Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi" 68.punktā noteiktie gadījumi, kad būvniecības ierosinātais vēlas mainīt būves lietošanas veidu, kā arī būves fasādes risinājumu, novietojumu vai būvobjektu, bet tas neatbilst Būvniecības likuma 16.panta 2.2 daļas vai 17.panta 2.1 daļas nosacījumiem, būvniecības ieceres dokumenti būvvaldē iesniedzami no jauna un uzsākams jauns būvniecības process. Savukārt, ja būvniecības ierosinātais vēlas mainīt būves lietošanas veidu, kā arī būves fasādes risinājumu, novietojumu vai būvobjektu, un tas atbilst Būvniecības likuma 16.panta 2.2 daļas vai 17.panta 2.1 daļas nosacījumiem, izmaiņas definējamas kā "izmaiņas būvniecības iecerē vai būvprojektā", ko var veikt t.sk. autoruzraudzības kārtībā, un šo izmaiņu izdarīšanas izmaksas iekļaujas SAM MK noteikumu noteiktajā projekta pamatojošās dokumentācijas sagatavošanas izmaksu limitā, tās ir attiecināmas un finansējamas no ES fondu līdzekļiem.

³⁴ IT uzturēšanas izmaksas (piemēram, nepieciešamās licences un programmatūras atjauninājumi) ietilpst projekta vadības un projekta īstenošanas netiešajās attiecināmajās izmaksās saskaņā ar Vadlīnijām par vienkāršoto izmaksu izmantošanas iespējām un to piemērošanu Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gadam ietvaros, kā arī minētās izmaksas ir attiecināmas tikai projekta īstenošanas laikā.

³⁵ To attiecināmo izmaksu atlīdzināšana, kas faktiski radušās saņēmējam vai publiskā un privātā sektora partnerības darbību privātā sektora partnerim un apmaksātas darbību īstenošanas gaitā, iemaksas natūrā un nolietojuma izmaksas.

līguma vai vienošanās izpildi, ja finansējuma saņēmējs veicis visus plānošanas pasākumus, lai šādus izdevumus novērstu.

- 12.2. MK noteikumos par SAM īstenošanu var noteikt, ka, plānojot attiecināmās izmaksas projektiem, kuru īstenošanas periods ir vismaz divi gadi vai īpaši pamatotos gadījumos projektiem ar īstenošanas periodu līdz diviem gadiem, pieskaitāmi neparedzētie izdevumi projekta īstenošanai ne vairāk kā 5% apmērā no kopējo tiešo attiecināmo izmaksu summas. AI izvērtē katram SAM vai tā atlases kārtai nepieciešamo procentuālo neparedzēto izdevumu apmēru atkarībā no tā, cik apjomīgus un sarežģītus projektus paredzēts īstenot attiecīgajā SAM, un nosaka to MK noteikumos par SAM īstenošanu. Procentuālajam neparedzēto izdevumu apmēram, kas iekļauts MK noteikumos par SAM īstenošanu, ir jābūt pamatotam un balstītam uz lietderības un efektivitātes principiem.
- 12.3. Nosakot iespēju projektā plānot neparedzētos izdevumus, MK noteikumos par SAM īstenošanu norāda, ka neparedzētās izmaksas var izmantot ar projekta īstenošanu saistīto attiecināmo izmaksu segšanai.
- 12.4. Projekta iesniedzējs var iekļaut projektā budžetā neparedzētos izdevumus līdz MK noteikumos par SAM īstenošanu norādītajam apmēram no kopējām tiešajām attiecināmajām izmaksām. Ja neparedzētie izdevumi projekta ieviešanas laikā tiek novirzīti tiešajām attiecināmajām personāla izmaksām, netiešo izmaksu apjomu precīzē proporcionāli aktualizētajai tiešo attiecināmo personāla izmaksu summai.
- 12.5. Finansējuma saņēmējs izdevumus, kurus tas vēlas segt no neparedzētajiem izdevumiem plānotajiem līdzekļiem, projekta ietvaros var veikt, ierosinot grozījumus projektā vai saskaņojot ar līgumslēdzēju atbilstoši normatīvajos aktos un līgumā/vienošanās par projekta īstenošanu noteiktajai kārtībai, pārceļot attiecīgo finansējuma apmēru no neparedzēto izdevumu izmaksu pozīcijas uz atbilstošo tiešo un/vai netiešo attiecināmo izmaksu pozīciju, lai veiktu nepieciešamos maksājumus neparedzētu izdevumu rašanās gadījumā.
- 12.6. Neparedzēto izdevumu rašanās gadījumā, iesniedzot grozījumus projekta līgumā vai vienošanās par projekta īstenošanu, jānodrošina dokumentēts pamatojums³⁶ tam, ka radušos izdevumus nebija iespējams paredzēt projekta plānošanas posmā.

13. Rezerves izmaksas transporta un infrastruktūras nozares projektos

- 13.1. Transporta un infrastruktūras nozares projektu ietvaros var plānot rezerves izmaksas iepirkuma līguma noslēgšanai, ja projekta apstiprināšanas brīdī vēl nav apstiprināts būvprojekts tehniskā projekta stadijā.
- 13.2. Rezerves izmaksas var tikt plānotas tikai gadījumā, ja projekta izmaksās nav iekļauti neparedzētie izdevumi.
- 13.3. Rezerves izmaksas var paredzēt ne vairāk kā 10% apmērā no attiecināmo būvniecības izmaksu kopsummas.
- 13.4. Rezerves izmaksas var tikt plānotas tikai gadījumos, ja tas ir atrunāts MK noteikumos par SAM īstenošanu.

³⁶ T.sk. Kohēzijas politikas vadības informācijas sistēmā sniegtie finansējuma saņēmēja skaidrojumi un pievienotie dokumenti.

14. Nomas izmaksas

- 14.1. Plānojot projektam nepieciešamo finansējumu, potenciālajam projekta iesniedzējam ir jāizvērtē, vai saimnieciski izdevīgāk ir nepieciešamo iekārtu iegādāties vai nomāt (finansu noma – līzings, operatīvā noma), tai skaitā izvērtējot iekārtu pilnas noslodzes efektivitāti un ilgtspēju, ko sniedz dalīšanās vai koplietošanas pakalpojums, vienlaikus ņemot vērā šo vadlīniju 16.1.apakšpunktā minēto. Finansējuma saņēmēja pienākums ir pamatot un pierādīt, ka ir ievērots saimnieciskā izdevīguma princips. Izmaksām ir jābūt pamatotām, noteiktām atbilstoši ekonomiskuma un efektivitātes principam. Nomas (finansu noma- līzings, operatīvā noma) maksājumi, ieskaitot apdrošināšanas izmaksas, ir uzskatāmi par attiecināmām izmaksām tikai projekta īstenošanas laikā. Šīs izmaksas var plānot, ja tās ir noteiktas MK noteikumos par SAM īstenošanu.
- 14.2. Samaksa par aizdevuma vai cita finansu darījuma izskatīšanu, noformēšanu un rezervēšanu, procentu maksājumi un nokavējuma procenti nav uzskatāmi par attiecināmām izmaksām, izņemot gadījumus, kad MK noteikumos par SAM īstenošanu ir noteikts citādi.

15. Nekustamā īpašuma un zemes iegādes (tai skaitā iekārtas un aprīkojuma) izmaksas

- 15.1. Saskaņā ar ESF+ regulas Nr.2021/1057 16.panta 1.punktu no ESF + nav attiecināmas šādas izmaksas:
- 15.1.1. zemes, nekustamā īpašuma un infrastruktūras iegāde;
- 15.1.2. mēbeļu, iekārtu un transportlīdzekļu iegāde, izņemot gadījumus, ja attiecīgās iekārtas un aprīkojums³⁷ (tai skaitā pamatlīdzekļi) ir nepieciešams projekta mērķa un rezultātu sasniegšanai, ievērojot saimnieciskā izdevīguma principu.
- 15.2. Saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 64.panta 1.punkta b)apakšpunktu ERAF, KF un TPF ietvaros nav attiecināmas zemes iegādes izmaksas, ja summa pārsniedz 10% no attiecīgās darbības kopējiem attiecināmajiem izdevumiem. Attiecībā uz pamestām teritorijām un bijušajām rūpniecības teritorijām, kurās ir ēkas, minēto ierobežojumu palielina līdz 15%³⁸.
- 15.3. Nekustamā īpašuma un zemes iegādes izmaksas, kā arī ar to iegādi saistītās izmaksas (piemēram, uzmērīšana, inventarizācija, piespiedu atsavināšanas izmaksas³⁹), kā attiecināmās izmaksas nosaka MK noteikumos par SAM (ERAF, KF un TPF) īstenošanu. AI, izstrādājot MK noteikumus par SAM īstenošanu, sākotnējās ietekmes izvērtējumā (anotācijā) norāda pamatojumu šādu izmaksu nepieciešamībai SAM ietvaros.
- 15.4. Projekta iesniedzējs, plānojot nekustamā īpašuma un zemes iegādes izmaksas projekta budžetā, pamato projekta iesniegumā tā iegādes nepieciešamību. Pamatojumam jābalstās arī uz saimnieciskuma principu, proti, ēku jāizvēlas iegādāties vai būvēt atkarībā no tā, kas konkrētajā gadījumā ir saimnieciski izdevīgāk. Lai nekustamā īpašuma un zemes iegādes izmaksas uzskatītu par attiecināmām no ERAF, KF un TPF, starp pirkumu vai būvniecību un attiecīgā projekta mērķiem ir jāpastāv ciešai saiknei.

16. Transportlīdzekļu iegādes izmaksas

- 16.1. Transportlīdzekļu iegādes (tai skaitā, finansu līzinga) izmaksas nav attiecināmas līdzfinansēšanai no ES fondiem, izņemot gadījumus, kad ERAF, KF un TPF projektos

³⁷ Piemēram, pielāgojumi personai ar īpašām vajadzībām, iekārtas un aprīkojums pakalpojumu sniegšanai u.tml.

³⁸ Procentuālie ierobežojumi neattiecas uz darbībām, kas saistītas ar vides aizsardzību, ja AI sniedz argumentētu pamatojumu MK sākotnējās ietekmes izvērtējumā (anotācijā).

³⁹ Atsavināšanas izmaksās netiek iekļauta samaksa advokātiem.

transportlīdzekļu iegāde⁴⁰ ir nepieciešama projekta mērķa sasniegšanai (piemēram, attiecībā uz videi draudzīgu sabiedrisko transportu), un ja šādos pamatotos gadījumos transportlīdzekļa iegāde kā tiešās attiecināmās izmaksas ir atrunāta MK noteikumos par SAM īstenošanu.

- 16.2. Ja tas ir nepieciešams projektu īstenošanai, var paredzēt, ka projekta īstenošanas laikā attiecināmas ir izmaksas par degvielu, sabiedriskā transporta izmantošanu, kā arī transportlīdzekļa (tai skaitā specializētā) nomu vai transporta (tai skaitā specializētā) pakalpojuma pirkšanu. Degvielas un sabiedriskā transporta izmaksu segšanai piemēro vadošās iestādes metodiku “Vienas vienības izmaksu standarta likmes aprēķina un piemērošanas metodika 1 km izmaksām darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” un ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gadam īstenošanai”, paredzot to MK noteikumos par SAM īstenošanu⁴¹.
- 16.3. Potenciālajam projekta iesniedzējam, ievērojot šo vadlīniju 14.1. un 16.1. apakšpunktu, ir jāizvērtē, vai saimnieciski izdevīgāk ir transportlīdzekli iegādāties vai nomāt, tai skaitā izvērtējot transportlīdzekļa pilnas noslodzes efektivitāti un ilgtspēju, ko sniedz dalīšanās vai koplietošanas pakalpojums, vai arī paredzēt citus šo vadlīniju 16.2. apakšpunktā minētos transporta nodrošināšanas veidus. Izmaksām ir jābūt pamatotām, noteiktām atbilstoši ekonomiskuma un efektivitātes principam.

17. Apdrošināšanas izmaksas

- 17.1. Projekta īstenošanas laikā apdrošināšanas (veselības, dzīvības, transportlīdzekļu, īpašuma, iekārtu, civiltiesiskās atbildības, būvspeciālistu profesionālās civiltiesiskās atbildības, būvuzņēmēju civiltiesiskās atbildības u.c.) izmaksas, kuru nepieciešamību nosaka Latvijas Republikas normatīvie akti vai kuras ir noteiktas MK noteikumos par SAM īstenošanu, ir attiecināmas izmaksas (piemēram, transportbūves apdrošināšana saskaņā ar būvniecības normatīvajiem aktiem būvniecības laikā).
- 17.2. Projekta īstenošanas rezultātā radīto vērtību pēcuzaudzības periodā apdrošināšanas izmaksas nav attiecināmas. Taču tas neizslēdz iespēju līgumā vai vienošanās par projekta īstenošanu noteikt finansējuma saņēmējam pienākumu apdrošināt par ES fondu līdzekļiem iegādāto speciālo videi draudzīgu sabiedrisko transportlīdzekli vai īpašumu u.c. uz laiku līdz beidzas pēcuzaudzības periods (piecus gadus pēc noslēguma maksājuma, izņemot gadījumos, kas attiecas uz MVU veikto investīciju vai radīto darbvietu saglabāšanu, kur pēcuzaudzības periods var būt trīs gadus pēc noslēguma maksājuma, ja tas atrunāts MK noteikumos par SAM īstenošanu vai visā investīciju amortizācijas periodā, ja tas saistīts ar valsts atbalsta nosacījumiem). Šādā gadījumā apdrošināšanas izmaksas tiek segtas no finansējuma saņēmēja paša līdzekļiem (valsts atbalsta projektā gadījumā, izmaksas tiek segtas no finansējuma saņēmēja paša līdzekļiem, kas ir brīvi no valsts atbalsta).

⁴⁰ Saskaņā ar ERAF un KF regulas Nr.2021/1058 7.panta 1.punkta h)daļas iii)punktu iespējams iegādāties tikai tādas transportlīdzekļus, kas atbilst direktīvas Nr.2009/33/EC nosacījumiem un to AI, izstrādājot MK noteikumos par SAM īstenošanu, norāda sākotnējās ietekmes izvērtējumā (anotācijā). Savukārt TPF regulas Nr.2021/1056 9.pants nosaka, ka TPF neatbalsta investīcijas, kas saistītas ar fosilā kurināmā ražošanu, pārstrādi, transportēšanu, izplatīšanu, uzglabāšanu vai sadedzināšanu.

⁴¹ Argumentētu apsvērumu dēļ, iepriekš saskaņojot ar vadošo iestādi, var nepiemērot minēto metodiku.

18. Būvobjekta sagatavošanas un teritorijas labiekārtošanas izmaksas⁴²

- 18.1. Konkrētas būvobjekta teritorijas sagatavošanas un labiekārtošanas (piemēram, pievedceļi) izmaksas kā attiecināmās izmaksas nosaka MK noteikumos par SAM (ERAF, KF un TPF) īstenošanu.
- 18.2. Projekta iesniedzējs, sagatavojot projekta iesniegumu un plānojot būvobjekta sagatavošanas un/vai objekta teritorijas labiekārtošanas izmaksas projekta budžetā, skaidri norāda sagatavošanas un labiekārtošanas darbu pozīcijas un sniedz pamatojumu to nepieciešamībai.
- 18.3. Ja MK noteikumos par SAM īstenošanu nav paredzētas labiekārtošanas darbu izmaksas vai MK noteikumos par SAM īstenošanu paredzētajās labiekārtošanas izmaksās nav iekļautas visas nepieciešamās labiekārtošanas darbības atbilstoši būvprojekta risinājumam, tad, īstenojot projektu pārbūves, atjaunošanas un jaunu ēku būvniecības būvdarbu darbības, tehniskajās specifikācijās var iekļaut labiekārtošanas darbu izmaksas un tās attiecināt tikai tādā apmērā, ciktāl to nosaka būvnormatīvi (tai skaitā, pašvaldību saistošie noteikumi un Latvijas Republikas nacionālie standarti būvniecības jomā), lai nodrošinātu būves nodošanu ekspluatācijā.
- 18.4. Attiecināmas ir arī citas izmaksas, kas saistītas ar projekta īstenošanu un ir noteiktas Latvijas Republikas normatīvajos aktos (piemēram, būvatļaujas saņemšanas, būvju nodošanas ekspluatācijā izmaksas).
- 18.5. Nav attiecināmas tādas ilgtermiņa iekārtu iegādes izmaksas (piemēram, luksoforu), ja tās ir paredzētas izmantot tikai būvniecības/pārbūves laikā. Attiecināma var būt tikai šādu iekārtu nomas maksa uz projekta īstenošanas laiku vai tādu pakalpojumu izmaksas, kas iekļautas būvniecības līgumā un ir būvniecības veikšanas neatņemama sastāvdaļa.

19. Pievienotās vērtības nodoklis

- 19.1. Saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 64.panta 1.punkta c) apakšpunktu PVN nav attiecināmās izmaksas, izņemot šādus gadījumus:
 - 19.1.1. Projektiem, kuru kopējās izmaksas ir mazākas par 5 milj. EUR (ieskaitot PVN)⁴³;
 - 19.1.2. Projektiem, kuru kopējās izmaksas ir vismaz 5 milj. EUR (ieskaitot PVN), ja tas nav atgūstams saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem PVN jomā⁴⁴;
 - 19.1.3. Gala saņēmēju veiktas investīcijas Finanšu instrumentu kontekstā⁴⁵.
- 19.2. Iepirkuma līgumos jānorāda, kādiem iepirkuma līguma ietvaros sniegtajiem pakalpojumiem saskaņā ar normatīvajos aktos⁴⁶ noteikto ir piemērojama vispārīgā PVN maksāšanas kārtība un kādiem – likumu attiecīgajos pantos noteiktā “reversā” (apgrieztā) PVN maksāšanas kārtība. Tādējādi par sniegtajiem pakalpojumiem tiktu izrakstīti arī atbilstoši PVN rēķini.

⁴² Nosacījumi attiecas ne tikai uz būvobjektiem, bet arī pakalpojumu līgumu ietvaros veicamajiem vides kvalitātes uzlabošanas un sanācības pasākumiem.

⁴³ Gadījumos, kad finansējuma saņēmējs ir valsts atbalsta (t.sk. de minimis) saņēmējs PVN tiešajām attiecināmajām izmaksām var tikt attiecināms tikai tādā gadījumā, ja tas nav atgūstams atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā.

⁴⁴ T.sk. PVN likumu, likumu “Par nodokļiem un nodevām” u.c. saistošajiem normatīvajiem aktiem.

⁴⁵ Ja šīs investīcijas saņem atbalstu no Finanšu instrumentiem, kas kombinēti ar atbalstu no programmas dotāciju veidā (saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 58.panta 5.punktu), PVN nav attiecināms par to investīciju izmaksu daļu, kura atbilst atbalstam no programmas dotāciju veidā, ja vien PVN par investīciju izmaksām nav atgūstams saskaņā ar PVN reglamentējošiem valsts tiesību aktiem vai ja investīciju izmaksu daļa, kura atbilst atbalstam no programmas dotāciju veidā, ir mazāka par 5 milj. EUR (ieskaitot PVN).

⁴⁶ Piemērojams Pievienotās vērtības nodokļa likums, ievērojot likumā noteikto pārejas nosacījumu izpildi.

20. Informatīvo un publicitātes pasākumu izmaksas

- 20.1. Īstenojot ES fonda projektu, finansējuma saņēmējam ir pienākums nodrošināt obligātās informācijas un publicitātes prasības, tai skaitā ES fondu programmā identificētajām stratēģiski svarīgajām darbībām un projektiem saskaņā ar ES Regulu⁴⁷ prasībām, MK noteikumiem par SAM īstenošanu, MK noteikumiem par ES fondu publicitātes un vizuālās identitātes prasību nodrošināšanu, un ievērojot Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda un Atvērto fondu komunikācijas un dizaina vadlīnijās noteikto.
- 20.2. Attiecināmas ir izmaksas, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu šo vadlīniju 20.1.apakšpunktā minēto obligāto informācijas un publicitātes prasību izpildi.
- 20.3. Papildu informatīvo un publicitātes pasākumu īstenošanas izmaksas, piemēram, plakātu⁴⁸, drukāto materiālu, audiovizuālo materiālu, reklāmas vai reprezentatīvo materiālu izgatavošana un izplatīšana, ir neattiecināmās izmaksas, ja MK noteikumos par SAM īstenošanu nav noteikts citādi.

21. Ieķīlāšana

- 21.1. Projekta ietvaros jaunradīto vērtību var ieķīlāt projekta iesnieguma iesniegšanas un projekta īstenošanas stadijā, ja ķīla ir nepieciešama šī projekta līdzfinansējuma nodrošināšanai. Ieķīlāšanas nepieciešamībai ir jābūt izvērtētai un pamatotai, jāņem vērā iespējamie riski, it īpaši gadījumos, ja vienā objektā tiek īstenoti vairāki projekti. Ķīla var būt līdzfinansējuma nodrošināšanai nepieciešamās summas apmērā.
- 21.2. Projektu pēcuzaudzības periodā jaunradītās vērtības var ieķīlāt komercdarbības jomas projektu ietvaros, ja ieķīlāšana ir saskaņota ar SI.

22. Finanšu instrumentos veiktās izmaksas

- 22.1. Finanšu instrumentos veiktās izmaksas ir attiecināmas saskaņā ar MK noteikumiem par SAM īstenošanu.
- 22.2. Struktūrām, kas īsteno finanšu instrumentus, ir attiecināmas ar finanšu instrumentu ieviešanu saistītās pārvaldības izmaksas un maksas, tai skaitā, ievērojot šādus nosacījumus:
- 22.2.1. ar finanšu instrumentu ieviešanu saistītās pārvaldības izmaksas un maksas attiecina apmērā, kas nepārsniedz Kopīgo noteikumu regulas 68. panta 4. punktā minētās robežvērtības⁴⁹;

⁴⁷ Par obligātajām publicitātes prasībām uzskatāmas tās prasības, kuras noteiktas Kopīgo noteikumu regulas 47.pantu un 50.pantu.

⁴⁸ Attiecībā uz projektiem, uz kuriem neattiecas prasība par informatīvo stenda vai plāksnes uzstādīšanu, prasība par plakāta izvietojumu ir obligāta.

⁴⁹ Ja struktūras, kas īsteno līdzdalības fondu, tiek izvēlētas līguma tiešas piešķiršanas kārtībā, ievērojot Kopīgo noteikumu regulas 59. panta 3. punktu, minētajām struktūrām izmaksāto pārvaldības izmaksu un maksu summai, ko var deklarēt kā attiecināmos izdevumus, piemēro robežvērtību līdz 5 % no programmiegulājumu kopējās summas, kas izmaksāta galasaņēmējiem aizdevumos vai rezervēta garantijas līgumiem, un līdz 7 % no programmiegulājumu kopējās summas, kas izmaksāta galasaņēmējiem kapitāla un kvazikapitāla investīcijās. Ja struktūras, kas īsteno īpašu fondu, tiek izvēlētas ar tiešu līguma piešķiršanu, ievērojot Kopīgo noteikumu regulas 59. panta 3. punktu, minētajām struktūrām izmaksāto pārvaldības izmaksu un maksu summai, ko var deklarēt kā attiecināmos izdevumus, piemēro robežvērtību līdz 7 % no programmiegulājumu kopējās summas, kas izmaksāta galasaņēmējiem aizdevumos vai rezervēta garantijas līgumos, un līdz 15 % no programmiegulājumu kopējās summas, kas izmaksāta galasaņēmējiem kapitāla vai kvazikapitāla investīcijās.

- 22.2.2. ja struktūras, kas īsteno līdzdalības fondu vai īpašos fondus (vai abus), saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem tiek izvēlētas konkursa kārtībā, pārvaldības izmaksu un maksu summu nosaka finansēšanas nolīgumā un tā atspoguļo konkursa rezultātu;
- 22.2.3. pārvaldības izmaksās iekļauj tiešās un netiešās izmaksas, ko kompensē atbilstoši izdevumu pamatojumam. Savukārt pārvaldības maksu nosaka atbilstīgi saskaņotai sniegto pakalpojumu cenai, kas iegūta konkurējošā tirgus procesā, kur tas piemērojams. Pārvaldības izmaksas un maksu pamato ar darbības rezultātos balstītu aprēķina metodoloģiju;
- 22.2.4. ja galasaņēmējiem prasa segt administrēšanas maksu vai tās daļu, to nedeklarē kā attiecināmos izdevumus.
- 22.2.5. pārvaldības izmaksas un maksas, tostarp izmaksas, kas attiecas uz sagatavošanas darbiem saistībā ar finanšu instrumentu pirms attiecīgā finansēšanas nolīguma parakstīšanas, ir attiecināmas sākot no attiecīgā finansēšanas nolīguma parakstīšanas dienas, ja MK noteikumos par SAM īstenošanu nav noteikts citādi.
- 22.3. Struktūrām, kas īsteno finanšu instrumentus ir jābūt izstrādātai pārvaldības izmaksu attiecināmības metodikai⁵⁰, kas ir jāsaskaņo ar Ekonomikas ministriju un Finanšu ministriju.
- 22.4. Uzņēmuma paplašināšanās finansējums nav attiecināms, ja finanšu instrumenti tiek izmantoti, lai glābtu grūtībās nonākušu uzņēmumu vai lai veiktu uzņēmuma pārstrukturēšanu.
- 22.5. Gala saņēmēju līmenī investīcijas, ko atbalsta ar finanšu instrumentu, ir attiecināmas, ja dienā, kad pieņemts lēmums par investīcijām, atbalstāmās darbības nav fiziski pabeigtas vai pilnībā īstenotas.
- 22.6. Saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 58. panta 4. punktu atbalstu galasaņēmējiem var kombinēt ar atbalstu no jebkura fonda vai cita ES instrumenta, un tas var attiekties uz to pašu izdevumu pozīciju. Šajā gadījumā no fondiem saņemto finanšu instrumenta atbalstu, kas ir daļa no finanšu instrumenta darbības, nedeklarē EK nolūkā saņemt cita veida atbalstu, atbalstu no cita fonda vai cita ES instrumenta.
- 22.7. Saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 58.panta 5.punktu finanšu instrumentus var kombinēt ar atbalstu no programmas dotāciju veidā kā vienotu finanšu instrumenta darbību vienā finanšu nolīgumā, ja abus atšķirīgos atbalsta veidus sniedz struktūra, kas īsteno finanšu instrumentu. Šajā gadījumā minētajai vienotajai finanšu instrumentu darbībai piemēro finanšu instrumentiem piemērojamos noteikumus. Programmas atbalsts dotāciju veidā ir tieši saistīts ar finanšu instrumentu un tas nepārsniedz finanšu produkta atbalstīto investīciju vērtību.
- 22.8. Kombinējot finanšu instrumentus saskaņā ar šo vadlīniju 22.6. un 22.7.apakšpunktiem, tiek nodrošināta atsevišķa uzskaitē par katru atbalsta avotu.
- 22.9. Visu kombinētā atbalsta veidu summa nepārsniedz attiecīgās izdevumu pozīcijas kopējo summu. Dotācijas nav izmantojamas no finanšu instrumentiem saņemtā atbalsta atlīdzināšanai. Finanšu instrumenti nav izmantojami dotāciju priekšfinansēšanai.
- 22.10. Kombinējot finanšu instrumentus ar dotācijām, tām piemēro noteikumus, kas atrunāti šo vadlīniju 15.2. un 19.1.3. apakšpunktos.
- 22.11. Saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 68.pantu finanšu instrumentu attiecināmie izdevumi ir programmas ieguldījumu kopējā summa, kas finanšu instrumentu ietvaros faktiski samaksāta vai garantiju gadījumā ar finanšu instrumentu rezervēta garantijas līgumiem attiecināmības perioda laikā, ja šī summa atbilst:

⁵⁰ Pirms tiek apstiprināti attiecīgie MK noteikumi/grozījumi par SAM īstenošanu.

- 22.11.1. aizdevumu kapitāla vai kvazikapitāla investīciju gadījumā – galasaņēmējiem veiktajiem maksājumiem;
- 22.11.2. resursiem - neatkarīgi no tā, vai tie ir nesamaksāti, vai jau ir iestājies to samaksas termiņš, kas garantijas līgumiem rezervēti, lai apmaksātu iespējamus garantijas prasījumus par zaudējumiem, un kas aprēķināti, pamatojoties uz multiplikatora koeficientu, kas noteikts attiecīgajiem pamatā esošajiem gala saņēmējiem izsniegtajiem jaunajiem aizdevumiem un kapitāla vai kvazikapitāla investīcijām gala saņēmējos⁵¹;
- 22.11.3. maksājumiem galasaņēmējiem vai par labu gala saņēmējiem, ja finanšu instrumentus kombinē ar citām ES iemaksām vienā finanšu instrumenta darbībā saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 58.panta 5.punktu⁵²;
- 22.11.4. maksājumiem, ar ko sedz pārvaldības maksas un atlīdzina pārvaldības izmaksas, kas radušās struktūrām, kuras īsteno finanšu instrumentu.
- 22.12. Ja finanšu instrumentu īsteno vairākos secīgos plānošanas periodos, atbalstu- tai skaitā pārvaldības izmaksas un maksas- gala saņēmējiem vai par labu tiem var sniegt, pamatojoties uz nolīgumiem, kas apstiprināti iepriekšējā plānošanas periodā, ar noteikumu, ka šāds atbalsts atbilst nākamā plānošanas perioda attiecināmības noteikumiem. Šādos gadījumos maksājumu noteikumos iesniegto izdevumu attiecināmību nosaka saskaņā ar attiecīgā plānošanas perioda noteikumiem.
- 22.13. Attiecināmie izdevumi, kas deklarēti saskaņā ar šo vadlīniju 22.11. apakšpunktu, nepārsniedz summu, ko veido no ES fondiem izmaksātā atbalsta kopējā summa un atbilstošais valsts līdzfinansējums⁵³.

IV Daļlaika izmaksu attiecināšanas principi ES fondu projektos⁵⁴

23. Daļlaika izmaksu attiecināšana ir iespējama darbiniekam, kura amata pienākumi vienā institūcijā ir saistīti ne tikai ar ES fondiem, bet arī ar konkrētās institūcijas nozares pamatdarbību vai citu finanšu instrumentu administrēšanu vai īstenošanu⁵⁵.
24. Daļlaika izmaksas var attiecināt tikai tiem darbiniekiem vai ierēdņiem, kuri institūcijā tiek nodarbināti uz darba līguma pamata vai kuri amatā tiek iecelti ar rīkojumu, kā arī, ja ar rīkojumu darbam ar ES fondu projektu iecelts institūcijā strādājošs darbinieks, ja viņa amata pienākumi pilnībā vai daļēji pārklājas ar projekta ietvaros veicamajiem pienākumiem. Ja tiek radīta jauna

⁵¹ Ja subjekts, kas gūst labumu no garantijām, gala saņēmējiem saskaņā ar multiplikatora koeficientu nav izmaksājis plānoto jauno aizdevumu kapitāla vai kvazikapitāla investīciju summu, attiecināmos izdevumus proporcionāli samazina. Multiplikatora koeficientu var pārskatīt, ja pārskatīšanu pamato turpmākas tirgus apstākļu izmaiņas (tai nav atpakaļejoša spēka).

⁵² Finanšu instrumentus var kombinēt ar atbalstu no programmas dotāciju veidā kā vienotu finanšu instrumenta darbību vienā finansēšanas nolīgumā, ja abus atšķirīgos atbalsta veidus sniedz struktūra, kas īsteno finanšu instrumentu. Šādā gadījumā minētajai vienotajai finanšu instrumenta darbībai piemēro finanšu instrumentiem piemērojamos noteikumus. Programmas atbalsts dotāciju veidā ir tieši saistīts ar finanšu instrumentu un tam vajadzīgs, un tas nepārsniedz finanšu produkta atbalstīto investīciju vērtību.

⁵³ Saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 68.panta 6.punktu.

⁵⁴ Lai mazinātu administratīvo slogu iestādē, AI tiek aicinātas izstrādāt vienas vienības stundas likmi personāla atalgojuma izmaksām vai izmantot Regulas Nr. 2021/1060 55.panta 1.punktā noteikto iespēju izmantot līdz 20% vienoto likmi (bez metodikas izstrādes) personāla izmaksām saskaņā ar Vadlīnijām par vienkāršoto izmaksu izmantošanas iespējām un to piemērošanu ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gada plānošanas perioda ietvaros.

⁵⁵ Piemēram, ja darbinieks 40% no kopējā darba laika veic ar ES fondu jautājumiem saistītu funkciju pildīšanu, 30% darba laika veic pienākumus, kas saistīti ar nozares pamatdarbību, un 30% darba laika strādā ar citu finanšu instrumentu administrēšanas jautājumiem, tad attiecīgi pēc šāda sadalījuma darbinieks saņem atlīdzību – 40% no ES fondu finansējuma, 30% no budžeta finansējuma un 30% no citu finanšu instrumentu finansējuma.

- darba vieta, jārikojas atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajam (darbinieku pieņemšanai amatā tiek rīkots konkurss).
25. Daļlaika izmaksas nav attiecināmas personām, ar kurām ir noslēgts uzņēmuma līgums.
 26. Daļlaika izmaksu proporcija ir piemērojama tikai atlīdzības (tai skaitā veselības apdrošināšanas un redzes korekcijas līdzekļu izmaksām), obligāto veselības pārbaužu un darba vietas aprīkojuma iegādes izmaksām.
 27. Gadījumā, ja pēc daļlaika izmaksu attiecināmības principa strādājošam darbiniekam tiek piešķirta piemaksa, prēmija vai naudas balva, un rīkojumā ir noteikts, ka tā tiek piešķirta par pienākumiem, kas saistīti tikai ar ES fondu jautājumiem, piemaksas, prēmijas vai naudas balvas izmaksas ir attiecināmas no ES fondu finansējuma 100% apmērā (piemaksas gadījumā attiecināmais finansējuma apmērs aprēķināms no mēnešalgas).
 28. Veicamo funkciju/pienākumu uzskaiti jābūt skaidri nodalītai un uzskaitītai darbinieka amata aprakstā, lai trešajām personām būtu nepārprotami skaidrs, kuras funkcijas/ pienākumi tiek veikti saistībā ar ES fondiem un kuri ar citiem pienākumiem tajā pašā institūcijā, kas nav saistīti ar ES fondiem.
 29. Darbinieka daļlaika izmaksas ir iekļaujamas projekta tiešajās attiecināmajās izmaksās, ja darbinieks noteiktā laika periodā (min. viens mēnesis) vismaz 30% no normālā darba laika katrā mēnesī pilda ar ES fondu jautājumiem saistītus amata pienākumus. Ja darbinieka amata pienākumu darba laiks darbam, kas saistīts ar ES fondiem, ir mazāks par 30%, tad darbinieka atlīdzības izmaksas var iekļaut projekta netiešajās attiecināmajās izmaksās saskaņā ar Vadlīnijām par vienkāršoto izmaksu izmantošanas iespējām un to piemērošanu ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gada plānošanas perioda ietvaros⁵⁶.
 30. Daļlaika izmaksu procentuālais apmērs tiek rēķināts no normālā darba laika⁵⁷.
 31. Darbinieki, kuriem tiek piemērota daļlaika atlīdzības samaksa, tāpat kā darbinieki, kuri strādā normālo vai nepilnu darba laiku, var piedalīties apmācībās, konferencēs, semināros, komitejās, darba grupās un citos pasākumos, kas tiek finansēti no projekta līdzekļiem, ja struktūrvienības vadītājs var pamatot un dokumentāli pierādīt, ka konkrētais pasākums ir saistīts ar attiecīgo ES fondu. Šādā gadījumā izmaksas, kas saistītas ar darbinieka dalību apmācībā, sedz 100% apmērā.
 32. Atlīdzības izmaksas darbiniekam atbilstoši finansējuma avotiem tiek rēķinātas ar pieņēmumu, ka normālo darba laiku strādājošs darbinieks dienā strādā ne vairāk kā astoņas (8) stundas (40 stundas nedēļā)⁵⁸. Ja darbinieka darba laiks ir vairāk nekā 40 stundas nedēļā, tad to stundu skaits, kas pārsniedz 40 stundas nedēļā (virsstundas), nav iekļaujams daļlaika atlīdzības aprēķinos, un to atmaksa nav attiecināma no ES fondu projekta.
 33. Darba vietas aprīkojuma iegādi vai īri var veikt daļlaika izmaksu attiecināšanas principa gadījumā, ja tiek radītas jaunas darba vietas vai esošais aprīkojums ir nolietojies un tiek norakstīts, un ja tas ir noteikts MK noteikumos par SAM īstenošanu. Turklāt ir jāņem vērā darbinieka iesaistes periods projektā pret projekta kopējo īstenošanas ilgumu un daļlaika proporcija darbam projektā.

⁵⁶ Jāņem vērā, ka summētais darba laiks, kas iestādē tiek noformēts kā darba līgums un tiek slēgts tikai par iesaisti ES fondu projektu darbībās, nav uzskatāms par daļlaiku projektā, bet par normālo vai nepilnu slodzi un tiek finansēts no projekta tiešajām izmaksām 100% apmērā, neskatoties uz to, ka summētā darba laika ietvaros darbinieka nostrādātais stundu skaits mēnesī var nesasniegt 30% no normālā darba laika.

⁵⁷ Piemēram, ja 1) darbinieks nodarbināts uz nepilnu darba laiku (0,7), pusi darba laika viņš ir iesaistīts projektā (0,35), tad atlīdzības izmaksas sedz no diviem finansēšanas avotiem - projekta tiešajām personāla izmaksām un pamatdarbības; 2) darbinieks nodarbināts uz nepilnu darba laiku (0,2) un 100% darba laika strādā ar projektu atlīdzības izmaksas sedz no projekta tiešajām attiecināmajām izmaksām.

⁵⁸ Stundu skaits var atšķirties, ja tiek strādāts pēc summētā darba laika principa.

34. Daļļaika izmaksu attiecināšanas principa piemērošanas gadījumā atlīdzības izmaksas attiecina vienā no diviem veidiem:
- 34.1. Izmaksas sedz, pamatojoties uz reāli nostrādāto darba laiku, kas attēlots DLU sistēmā vai DLU tabulā, ja nav izveidota elektroniskā DLU sistēma, ja darbam ar ES fondu jautājumiem ir veltīts vismaz 30% no normālā darba laika;
- 34.2. Gadījumā, ja rīkojumā norādītais daļļaika procentuālais apmērs ir mazāks par DLU sistēmā vai DLU tabulā, ja nav izveidota elektroniskā DLU sistēma, norādīto, bet ne mazāks par 30%, ir iespējams atlīdzības izmaksas aprēķināt un veikt atbilstoši rīkojumā norādītajam daļļaika procentuālajam apmēram. Šādā gadījumā informāciju par daļļaiku pārskata reizi pusgadā, izvērtējot, vai nepieciešams veikt izmaiņas rīkojumā, bet, ja konstatē nepieciešamību izmaiņu veikšanai (izmaiņas stājas spēkā ar dienu, kad tiek konstatēts fakts), informāciju aktualizē divu nedēļu laikā kopš fakta konstatēšanas.
35. Ja atlīdzības izmaksas tiek segtas, pamatojoties uz reāli nostrādāto darba laiku (saskaņā ar šo vadlīniju 34.1.apakšpunktā noteikto), atvaļinājuma naudu aprēķina vienā no šiem veidiem, vienlaikus projekta ietvaros nodrošinot, ka visos gadījumos tiek izmantota vienāda pieeja:
- 35.1. Nosaka vidējo slodzi sešu mēnešu periodā⁵⁹, un atvaļinājuma izmaksas attiecina šīs vidējās slodzes procentuālajā apmērā, ja darbam ar ES fondu jautājumiem vidēji ir veltīts vismaz 30% no normālā darba laika;
- 35.2. Atvaļinājuma izmaksas attiecina atbilstoši iepriekšējā mēnesī faktiski nostrādātā darba laika proporcijai, ja ar ES fondu jautājumiem ir strādāti vismaz 30% no normālā darba laika.
36. Ja tiek veiktas izmaiņas darbinieka amata aprakstā, palielinot vai samazinot darbinieka iesaistīšanās laiku ES fondu funkciju nodrošināšanā, DLU sistēmai jānodrošina operatīvas izmaiņas noteiktajā proporcijā. Katras institūcijas atbildība ir daļļaika attiecināšanas uzskaites attēlošana elektroniskajā DLU sistēmā vai DLU tabulā, ja nav izveidota elektroniskā DLU sistēma, nodrošinot, ka tā ir izsekojama, un funkcijas ir skaidri nodalītas.
37. Vienu reizi gadā institūcija apkopo daļļaika uzskaites statistiku un vērtē, ko uzlabot/mainīt.

V Horizontāli jautājumi

38. Projekta attiecināmajām izmaksām jābūt veiktām saskaņā ar ES un Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām, tai skaitā grāmatvedības un iepirkumu jomā un citiem nosacījumiem, kas attiecas uz ES fonda līdzfinansējuma saņemšanu.
39. Veselības apdrošināšanas izmaksas, obligātās veselības pārbaudes nodrošināšanas izmaksas, redzes korekcijas līdzekļu izmaksas projektos valsts pārvaldes iestādēm tiek plānotas kā tiešās attiecināmās izmaksas, ja tās ir nepieciešamas projekta vadības un īstenošanas personālam, kas nodrošina projekta mērķu sasniegšanu, un tas ir atrunāts MK noteikumos par SAM īstenošanu. Veselības apdrošināšanas izmaksas ir attiecināmas no ES fondu finansējuma atbilstoši projektā nostrādātajam periodam, un attiecināmo izmaksu daļa ir nosakāma saskaņā ar darbinieka rīkojumā noteiktā darba laika proporciju.
40. Attiecībā uz gadījumiem, kad ir noteikts projekta izmaksu procentuāls ierobežojums (piemēram, šo vadlīniju 10.2. un 12.2. apakšpunktos norādītajā gadījumā), apstiprinot projekta iesniegumu,

⁵⁹ Saskaita kopā pēdējos sešos mēnešos nostrādāto darba laiku procentos un izdala to ar seši.

kā arī, veicot projekta grozījumus, fiksē attiecīgo procentuālo īpatsvaru. Savukārt, apstiprinot MP, ņem vērā absolūtos skaitļus, kas nevar pārsniegt iepriekš fiksēto procentuālo īpatsvaru pret kopējām attiecināmajām izmaksām, ja vien nav konstatējams šo vadlīniju 41.punktā minētais izņēmuma gadījums.

41. Uz projekta iesniegšanas brīdi procentuāli ierobežoto izmaksu apmērs attiecībā uz projekta budžeta pozīcijām nosakāms no projekta plānotajām izmaksām, taču projekta noslēguma budžeta kopsavilkums ir jākorrigē atbilstoši faktiskajai situācijai. Projekta īstenošanas periodā projekta budžeta izmaksu pozīcijas absolūtos skaitļos nesamazina gadījumā, ja projekta īstenošanas laikā rodas ietaupījums, bet projekta mērķi un rādītāji tiek sasniegti, kā arī, ja ticis piemērots līgumsods vai tiek konstatētas neatbilstoši veiktas izmaksas, kas nav saistītas ar procentuāli ierobežoto budžeta izmaksu pozīciju.
42. Izmaksas, kas rodas normatīvo aktu un to noteikto prasību izmaiņu (piemēram, papildu izziņu, atzinumu, nodevu nepieciešamība) gadījumā, ir attiecināmas, ja to nepildīšanas rezultātā (piemēram, izziņu, atzinumu saņemšanas, nodevu apmaksas, u.tml. dokumentu iegūšanas) projekta īstenošana atbilstoši vienošanās vai līgumam par projekta īstenošanu un ES un Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām nav iespējama.
43. Attiecībā uz gadījumiem, kad finansējuma saņēmējs veic maksājumus par iekārtu piegādi/pakalpojumu saņemšanu projekta ietvaros ārvalstu valūtā, izmaksas, kas radušās valūtas kursa svārstību rezultātā, nav attiecināmas, un tās jāsedz par finansējuma saņēmēja līdzekļiem. Gadījumos, kad valūtas kursa svārstību rezultātā gūti ieņēmumi, par to apmēru jāsamazina projekta attiecināmā izdevumu summa.⁶⁰
44. Gadījumos, kad starp finansējuma saņēmēju, izpildītāju un trešo pusi (kredītiestādi) tiek noslēgts trīspusējs līgums ar nosacījumiem, ka tiek atvērts darījuma konts, un konkrēts procentuālais apmērs no līgumsummas tiek ieturēts kā garantija, un kas tiek izmaksātas tikai pēc garantijas termiņa beigām, jāņem vērā, ka attiecināmi ir tikai tie izdevumi, kas finansējuma saņēmējam izmaksāti izdevumu attiecināmības perioda ietvaros. Ja garantijas termiņa beigas ir pēc izdevumu attiecināmības perioda beigām, izmaksātā summa (garantija) nav attiecināma no ES fondu finansējuma.
45. Lietotu iekārtu un aprīkojuma iegādes izmaksas nav attiecināmas līdzfinansēšanai no ES fondiem.
46. No ES fondiem nav attiecināmi parāda procentu izdevumi, izņemot attiecībā uz dotācijām, kas piešķirtas kā procentu likmes subsīdijas vai garantijas maksas subsīdijas.
47. Projekta komandējumu (iekšzemes⁶¹ un ārvalstu⁶²) un darba braucienu izmaksas ir tiešās attiecināmās izmaksas, ja tās ir skaidri sasaistāmas ar projekta rezultātu sasniegšanu un, ja tas ir atrunāts MK noteikumos par SAM īstenošanu.

⁶⁰ Attiecībā uz komandējumu izdevumiem piemērojami MK 2010.gada 12.oktobra noteikumi Nr.969 "Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem saistītie izdevumi".

⁶¹ Iekšzemes komandējumu izmaksu segšanai piemēro vadošās iestādes metodiku "Vienas vienības izmaksu standarta likmes aprēķina un piemērošanas metodika iekšzemes komandējumu izmaksām", paredzot to MK noteikumos par SAM īstenošanu.

⁶² Ārvalstu komandējumu izmaksas attiecināmas tikai projekta īstenošanas personālam un projekta vadītājam.

48. Papildu izmaksas, kas rodas aviobiļešu un viesnīcu rezervēšanas ietvaros, ja to veic caur šādu pakalpojumu sniedzēju starpniekiem, ir attiecināmas, ja finansējuma saņēmējs spēj pierādīt, ka starpniecības pakalpojumu izmantošana ir ekonomiski pamatota un izdevīga.
49. Maksājumus, ko finansējuma saņēmējs saņem no līgumsodiem līguma starp finansējuma saņēmēju un trešo pusi vai trešajām pusēm pārkāpuma gadījumā vai kas radies tādēļ, ka trešā puse, kas izraudzīta saskaņā ar publiskā iepirkuma noteikumiem, ir atsaukusi piedāvājumu (“depozīts”), neuzskata par ieņēmumiem projektā, un par to apmēru nesamazina projekta kopējās attiecināmās izmaksas.
50. Prasību summas par apmācībai izlietoto līdzekļu atmaksu, ko finansējuma saņēmējs vērš pret ES fonda līdzfinansēto pasākumu dalībniekiem, finansējuma saņēmējs MP neiekļauj. Ja prasības summa ir iekļauta jau apstiprinātā MP (pirms prasības izvirzīšanas), finansējuma saņēmējs nākamo MP pēc prasības izvirzīšanas samazina par prasības summu. Prasību summas neatskaita no projekta attiecināmajām izmaksām.
51. Ieņēmumi, ko finansējuma saņēmējs gūst, no procentu likmēm par ieguldīto ES fondu un/ vai valsts budžeta līdzfinansējumu komercbankās, uzskatāmi vai nu par neto ieņēmumiem projektā, vai uzskatāms, ka to rezultātā ES fondu projekts ir ātrāk saņēmis pieejamo publiskā finansējuma daļu, nodrošinot finansējuma saņēmējam iespēju atvieglot projekta ietvaros paredzēto darbību uzsākšanu, balstoties uz plānotajām izmaksām un finanšu plūsmu, un attiecīgi nepieciešams samazināt turpmāko maksājumu apjomu tādā apjomā, lai saglabātu sākotnēji paredzēto publiskā finansējuma apjomu. Šāda veida vienošanos nepieciešams dokumentēt un veikt attiecīgus līguma grozījumus. Ieņēmumi no procentu likmēm par komercbankās ieguldīto ES fondu un/ vai valsts budžeta finansējumu uzskatāmi par publisko finansējumu.
52. Finansējuma saņēmējs ES fonda MP pievieno ar maksājumiem saistītos pamatojošos dokumentus saskaņā ar MK noteikumus par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu pārbaužu veikšanas kārtību 2021.-2027.gada plānošanas periodā ietvertajiem nosacījumiem, izņemot gadījumos, kad tiek piemērotas vienkāršotās izmaksas, un iesniedz tos SI, kura pārbauda minētos dokumentus, kā arī izmaksu attiecināmību. Attiecībā uz vienas vienības izmaksām vai vienreizējā maksājuma, tiek iesniegti tikai tie dokumenti, kuri norādīti kā rezultātu pamatojošie dokumenti attiecīgās metodikas par vienkāršoto izmaksu piemērošanu ietvaros. Gadījumos, kad piemērota vienotā likme, tiek iesniegti pamatojošie dokumenti un tiek pārbaudīta summa/izmaksas, no kā tiek rēķināta vienotā likme.
53. Iespējas piemērot ieguldījumus natūrā kā projektu līdzfinansējumu detalizēti atrunātas Metodikā par ieguldījumiem natūrā projektu līdzfinansēšanai (šo vadlīniju Pielikums Nr.3).
54. TP tiek īstenota, ievērojot MK noteikumus “Noteikumi par tehniskās palīdzības īstenošanu Eiropas Savienības fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodā” ietvertos nosacījumus.
55. Ja tiek izsludināta ārkārtējā situācija valstī,⁶³ vai pēc tās noteiktie ierobežojumi var radīt objektīvi pamatotu nepārvaramas varas situāciju, tas nevar būt vienīgais arguments attiecībā uz izmaiņām projekta īstenošanā un izmaksu attiecināšanā:
- 55.1. SI ir jāizvērtē finansējuma saņēmēju sniegtā informācija, lai noteiktu, vai konkrētā gadījumā ir konstatējama tieša nepārvaramas varas⁶⁴ apstākļu ietekme uz projekta īstenošanu un rezultātu sasniegšanu.
- 55.2. SI var atzīt par attiecināmiem izdevumus, kas veikti ES fondu projektu ietvaros, bet par kuriem finansējuma saņēmējs var pierādīt, ka nav ieguvis saistības vai saistības izpilde ir neiespējama,

⁶³ Piemēram, ar koronavīrusa izraisītās slimības COVID-19 pandēmijas rezultātā.

⁶⁴ Ar nepārvaramu varu tiek saistīts notikums, ko raksturo četras pazīmes (kritēriji): no tā nav iespējams izvairīties, un tā sekas nav iespējams pārvarēt; saprātīga persona līguma slēgšanas brīdī to nevarēja paredzēt; tas nav noticis puses vai tās kontrolē esošas personas rīcības dēļ; tas saistību izpildi ne tikai apgrūrina, bet padara neiespējamu.

pamatojoties uz tiešu nepārvaramas varas⁶⁵ apstākļu ietekmi, tos nesedz trešā persona (piemēram, apdrošinātājs), un tie nav atgūstami no attiecīgā pakalpojuma sniedzēja⁶⁶.

56. Attiecībā uz COVID-19 (piemēram, masku iegāde, testu veikšana un iegāde) izmaksu⁶⁷ attiecināmību, AI ir jāvērtē katrs projekts individuāli⁶⁸, tai skaitā izvērtējot, vai attiecināmās izmaksas ir tieši saistītas ar projekta īstenošanu un projekta mērķu sasniegšanu.

⁶⁵ Ar nepārvaramu varu tiek saistīts notikums, ko raksturo četras pazīmes (kritēriji): no tā nav iespējams izvairīties, un tā sekas nav iespējams pārvarēt; saprātīga persona līguma slēgšanas brīdī to nevarēja paredzēt; tas nav noticis puses vai tās kontrolē esošas personas rīcības dēļ; tas saistību izpildi ne tikai apgrūtina, bet padara neiespējamu.

⁶⁶ Saskaņā ar [skaidrojumu par Ministru kabinetā iesniegtā Informatīvā ziņojuma “Par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ikmēneša progresu un projektu izdevumu attiecināmību nepārvaramas varas gadījumā Covid-19 ietekmē” protokollēmumu](#).

⁶⁷ Jāņem vērā arī attiecīgajā periodā pieņemtie valdības lēmumi.

⁶⁸ AI nosaka, vai šāda veida izmaksas būtu attiecināmas no tiešajām attiecināmajām izmaksām. Savukārt Vadošā iestāde aicina šāda veida izmaksas primāri attiecināt no netiešajām attiecināmajām izmaksām.

Tiesiskais regulējums

Nr.p.k.	Saisinājums	Normatīvais akts
1.	TPF regula Nr.2021/1056	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1056 (2021.gada 24.jūnijs), ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu.
2.	ESF+ regula Nr. 2021/1057	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1057 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido ESF+ un atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013 ⁶⁹ .
3.	ERAF un KF regula Nr. 2021/1058	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1058 (2021. gada 24. jūnijs) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu ⁷⁰ .
4.	EK regula Nr. 651/2014	Komisijas 2014.gada 17.jūnija Regula (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (dokuments attiecas uz EEZ) ⁷¹ .
5.	Kopīgo noteikumu regula	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai ⁷² .
6.	Regula Nr.2018/1046	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 ⁷³ .

⁶⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1057&qid=1625464067789>

⁷⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1058&qid=1625463913918>

⁷¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0651> (lūdzam skatīt konsolidēto versiju).

⁷² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32021R1060>

⁷³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1046>

7.	Darba likums ⁷⁴ .
8.	Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likums ⁷⁵ .
9.	Likums „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu” ⁷⁶ .
10.	Likums „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” ⁷⁷ .
11.	Pievienotās vērtības nodokļa likums ⁷⁸ .
12.	MK 2010.gada 21.jūnija noteikumi Nr. 565 „Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku sociālajām garantijām” ⁷⁹ .
13.	MK 2013.gada 29.janvāra noteikumi Nr.66 “Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību” ⁸⁰ .
14.	MK noteikumi “Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu pārbaužu veikšanas kārtība 2021.-2027.gada plānošanas periodā”.
15.	MK noteikumi “Noteikumi par tehniskās palīdzības īstenošanu Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas periodā”.
16.	MK 2005.gada 27.decembra noteikumi Nr.1031 “Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām” ⁸¹ .

⁷⁴ [Darba likums \(likumi.lv\)](#).

⁷⁵ [Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likums \(likumi.lv\)](#).

⁷⁶ [Par maternitātes un slimības apdrošināšanu \(likumi.lv\)](#).

⁷⁷ [Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā \(likumi.lv\)](#).

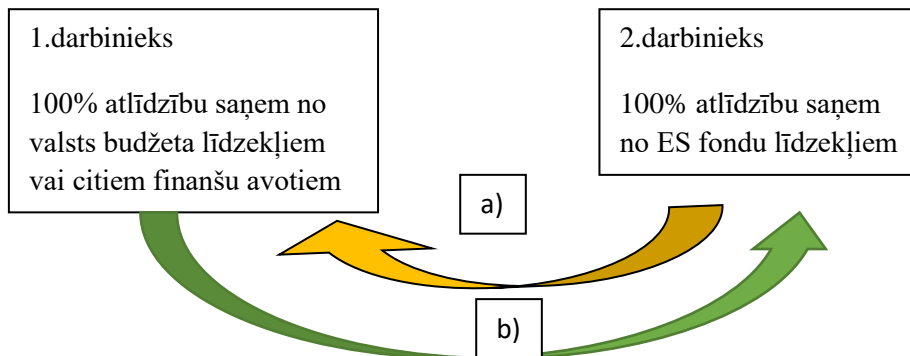
⁷⁸ [Pievienotās vērtības nodokļa likums \(likumi.lv\)](#).

⁷⁹ [Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku sociālajām garantijām \(likumi.lv\)](#).

⁸⁰ [Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību \(likumi.lv\)](#).

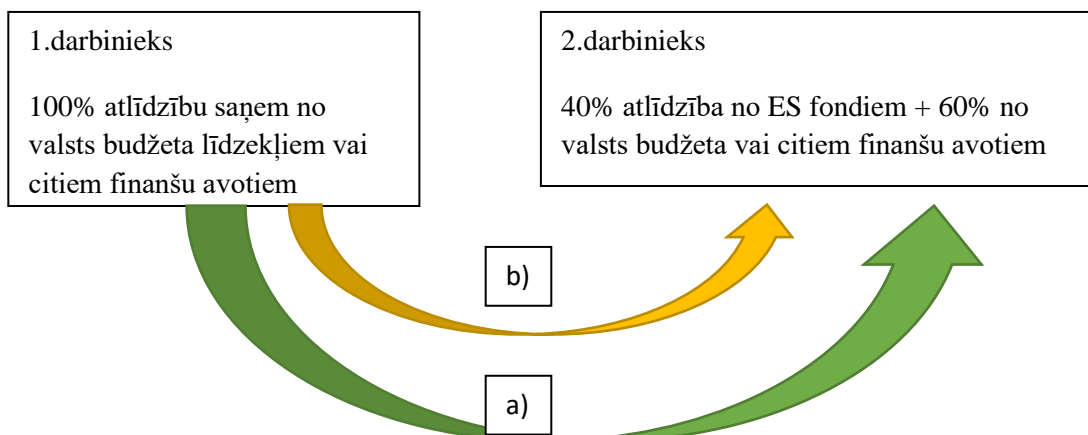
⁸¹ [Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām \(likumi.lv\)](#).

Aizvietošanas piemaksu attiecināmības shēma

1. Gadījumā, ja darbinieks ir piesaistīts uz **normālo darba laiku** –

a) Variants – 2.darbinieks aizvieto 1.darbinieku, kura pienākumos ietilpst arī ES fondu jautājumi, un rīkojumā noteikts, ka aizvietošanas ietvaros tiek pildīti tikai ar ES fondu jautājumiem saistīti pienākumi, piemaksa par aizvietošanu tiek segta 100% no projekta finansējuma.

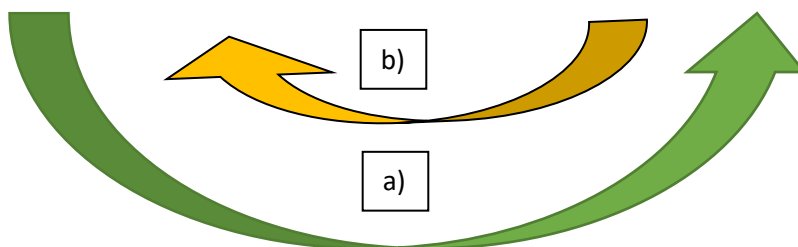
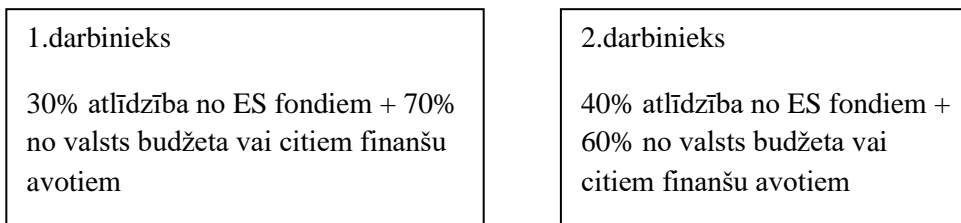
b) Variants - 1.darbinieks aizvieto 2.darbinieku. Piemaksa par aizvietošanu 100% no ES fondu projekta, un rīkojumā par aizvietošanu tiek atrunāts, ka aizvietošanas ietvaros tiek pildīti tikai ar ES fondu jautājumiem saistīti pienākumi

2. Gadījumā, ja darbinieks piesaistīts uz **nepilnu darba laiku vai daļlaiku** (piemērs) -

1.darbinieks aizvieto 2.darbinieku

- a) Variants – ja rīkojumā par aizvietošanu tiek noteikts, ka aizvieto tikai par ES fondu jautājumiem, tad piemaksa 100% apmērā no projekta līdzekļiem
- b) Variants – ja rīkojumā par aizvietošanu tiek noteikts, ka aizvieto gan par ES fondiem, gan citiem pienākumiem, ko paredz aizvietojamais amats, tad, atlīdzinot piemaksu, ievēro proporciju (šajā piemērā tas būtu: 40% ES fondu un 60% no valsts budžeta vai citiem finanšu avotiem)

Attiecīgi nostrādātajam jāatspoguļojas DLU

3) Gadījumā, ja darbinieks piesaistīts uz **daļlaiku** (piemērs) -

a) Variants 1.darbinieks aizvieto 2.darbinieku – piemaksu nosaka atbilstoši 1.darbinieka darba laika proporcijai (30% ES fondu finansējums, 70% valsts budžets vai citi finanšu avoti)

b) Variants 2.darbinieks aizvieto 1.darbinieku, tad atlīdzinot piemaksu, ievēro 2.darbinieka darba laika proporciju (40% ES fondu finansējums un 60% no valsts budžeta vai citiem finanšu avotiem)

Nostrādātajam jāatspoguļojas DLU atbilstoši iestādē noteiktajam